

arh.03/10

EESTI ARHITEKTIDE LIIDU TEATAJA > NEWSLETTER OF THE UNION OF ESTONIAN ARCHITECTS

- > EALi aseesimehe avaveerg ^{A2}
- > EALi eestseisuses ^{A3}
- > Lõppenud arhitektuurivõistlused ^{A9}
- > Käimasolevad arhitektuurivõistlused ^{A10}
- > Ettevalmistamisel olevad võistlused ^{A12}
- > EALi teated ^{A12}
- > Arhitektuurikeskuse teated ^{A14}
- > EALi välissuhtlus ^{A17}
- > Teated senioridele ^{A20}

Olev Siinmaa 130

Kõigile on praeguseks ajakirjandusest või televisiooni vahendusel teada Pärnus Rüütli tn 1 asuva Olev Siinmaa villa kurb saatus. Seda on kaks korda arutanud EALi eestseisus ja kuulunud muinsuskaitseameti seletusi. Kui nüüd aga minult küsida, millist saatust oleksin mina oma idealistlikes kujutelmades meie auväärse liikme loomingule soovinud, siis vastuseks on alljärgnev tekst, mida oleksin oodanud järgmise aasta novembris ajakirjanduses ilmununa.

"Olev Siinmaa 130. sünnipäevaks, 12. novembriks 2011 on kavas avada linnaarhitektile kuulunud villas Pärnus Rüütli tn 1a Olev Siinmaa majamuuseum koos eraldi väljapanekuga Eesti funktsionalistlikust arhitektuurist. Pärnu linnavalitsuse algatusel sai muuseumi mõtte teoks koostöös Eesti Arhitektuurimuuseumi, Eesti Rahva Muuseumi, Eesti Arhitektuurikeskuse, Eesti Sisearhitektide Liidu ja Eesti Arhitektide Liiduga. Nimelt ostis linn hoone seaduses ettenähtud eelisostuõigust kasutades pankrotivara müügilt seda noolinud äriemeeste eest. Maja omand on antud sihtasutuse kätte, mille liikmed on eelnimetatud asutused ja organisatsioonid.

Maja, kus aastatel 1933–1944 elas Pärnu kuurordi 1930. aastate hiigelarengu olulisimaid figuure, on praeguseks hoolikalt ja stiilselt restaureeritud. See võimaldab nautida Pärnu eesti-aegse tõusuaastate seltsielu keskmeks olnud elamu interjööre ja sisustust. Väga hästi säilinud ja restaureeritud omaaegset sisseehitatud mööblit täiendab uuringute alusel taastatud O. Siinmaa algupärane värvilahendus, mis on sellest ajast säilinute hulgas ainulaadne ning peegeldab arhitekti suurepäraselt värvitunnetust. Muu ajalooline mööbel on kogutud pikaajaliste otsingute ja annetuste toel.

Teise korruse magamistubades on välja pandud maitsekas ekspositsioon Pärnu kuurordi ja linna tormilisest arengust 1930. aastatel; leitud on pidepunkte Euroopa teiste samaaegsete kuurortide ja Euroopa funktsionalistliku arhitektuuriga üldse. Lisaks ilusale esmaklassilisele ajastutruule elulaadinäitele on külastajal võimalus nautida elamu omaaegset uuenduslikku ruumilahendust, omapäraseid tehnilisi seadmeid ja kolmekümnendate aastate õhustikku. Keldrikorrusele on sisustatud külaliskorter, mille lahutamatuks osaks on teisel korrusel paiknev O. Siinmaa töötuba – seda komplekti üüritakse nädalaste osakute ostu alusel arhitektide liitude liikmetele ja teistele asjahuvilistele, kes saavad koos perega veeta seal loomingulise enesetäiendamise nädala.

Majas on müügil nii paksud kui ka õhukesed ilusasti kujundatud brošüürid O. Siinmaa loomingust ja monograafia temast, neid täiendavad ajalikud selgitused seintel eesti, soome ja inglise keeles. Oma kohale on saanud ka praeguseni ajutiselt

Pärnu Linnakodaniku Majas paiknenud Eesti Punase Risti IV klassi teenetemärk aastast 1939, mille andis O. Siinmaale Konstantin Päts isiklikult Oru ja Kadrioru lossi esindusruumide sisekujunduse ja mööbli kavandamise eest. Majas on ilma ametliku tasulise loa ostmiseta rangelt keelatud pildistada ja filmida.

Sisepääs majja maksab küllaltki soliidse summa – 10 eurot –, kuid see ei takista huvilistel sisenemast. See on ikkagi vähemalt neli korda odavam kui külastada mõnd samalaadset hoonet Kesk-Euroopas. Ka Pärnu tavakodanikud võivad hingata kergendatult: nüüd saavad nad rahulikult käia sadama WCs, ilma et peaksid vaatama kohustuslikke pilte O. Siinmaa loomingust."

Unistada ju võib, reaalsus on paraku teistsugune. Maja, kus sõjajärgsel ajal paiknes Pärnu sanitaar-epidemioloogiajaam, oli kuni Eesti taasiseseisvumiseni väga hästi säilinud – hävinud oli vaid köögimööbel. Loomulikult vajab hoone kapitaalremonti, seni oli õnneks piiratud vaid hooldusremontidega.

Hoone saatus määras Pärnu linnavalitsuse otsus hoone müüa – saadud umbes 900 000 krooni tundub praegu küll naeruväärse tuluna. Maja hävinemine algaski ostu-müügitehingu järel. Kõigepealt lasti talvel hoone läbi külmuda, mille tõttu lõhkesid radiaatorid ja hävis muidu igikestev tammeparkett esindusruumides.

Järgmisena tehti restaureerimistööl suur viga: nimelt tuldi tellijale vastu ning hoone kõiki siseseinu katnud omaaegsed puitkiudplaadid asendati kipsplaatidega. Puitkiudplaadid kandsid aga kogu ajaloolist teavet hoone värvilahenduse kohta ja andsid hoonele ajaloolise fluidumi.

Sama töö käigus eemaldati kogu sisseehitatud mööbel ja viidi restaureerimiseks töökotta, kuna nii tundus töövõtjale lihtsam ja kvaliteetsem. Paraku ei istunud mööbel tagasipandult oma kohal enam täpselt, sisuliselt ei olnud see enam kinnismööbel. Viimane saigi praeguse olukorra tekkimise aluseks: maja uuel omanikul oli seda mööblit väga lihtne oma kohalt eemaldada ja lattu tassida. Lisaks mõne endisaegse veidra ruumi, nagu serveerimisruumi ja sahvri lammutamine – ning ongi praegune tulemus käes.

Nüüd on hoonesse sisenedes tunne, nagu oleksid sattunud äsja valminud põllupealsesse uuselamusse. Aimatavalt on säilinud vaid ruumide põhimõtteline kogulahendus, samuti aknad, ukSED ja kaminad.

Mida öelda oma kaasliikmetele ja sisearhitektidele? Ma sooviksin ikka palju vingeid moodsaid maju ja interjööre ning samas ka lugupidavat suhtumist kultuuri- ja arhitektuuripärandisse. Ja seda mitte ainult sõnades, vaid ka tegudes, sest paraku on asju ja väärtusi, mida lihtsalt ei teki enam kuskilt juurde.

Jaak Huimerind
EALi aseesimees

EALi eestseisuses

2. september

I. Allmann andis ülevaate **Riia vanalinna kavandatava hotelli Marriott Hotel Riga projekti saamiseks** korraldatud rahvusvahelisest kaheetapilisest arhitektuurivõistlusest, mille võitis Arhitektuuribüroo Pluss OÜ (arhitektid I. Allmann, J. Kopli). Võistluse korraldas hotellikett Marriott International koostöös Läti Arhitektide Liiduga. Hotelli ehitus algab 2011. aastal, selle kogumaksumus on 35 miljonit eurot. Hotelli asukoht on väga prestiižne: mitut krunti hõlmav 180-toaline kompleks ehitatakse Riia vanalinna ühte võtmeväravasse. Võistlustingimustes oli nõutud, et arvestataks ajalooliselt väärtuslike hoonete ja koha pärimusega, samas tuli luua täiesti uus, tänapäeva töökspidamistele vastav põnev linnaruum.

Võistlusele esitati 17 kõrgetasemelist tööd, mille seast esimeses etapis valiti välja kolm teise koha väärilist. Nende autorite, kahe Läti arhitektuuribüroo ja Arhitektuuribüroo Pluss OÜ vahel toimus jätkukonkurss.

P. Pere teavitas eestseisust sellest, et EAL on esitanud **Eesti Teaduste Akadeemia kunstiteaduse akadeemiku** kohale kandideerima Eesti Kunstiakadeemia emeriitprofessori V. Kaasiku. Akadeemikuks valitakse Eesti kodanikest teadlasi, kel on väljapaistvaid saavutusi uurimistöös ja kes on oluliselt arendanud teadust oma valdkonnas. Akadeemikud valib akadeemia üldkogu kandidaatide seast, kelle esitamise õigus on akadeemikutel, Eesti ülikoolide nõukogudel, haridus- ja teadusministeeriumis teadusasutusena registreeritud teadusasutuste teadusnõukogudel, teadusseltsidel ning loomeliitudel ja -ühendustel.

Tallinna Muusikakeskkooli, Tallinna Balletikooli ja G. Otsa nimelise Muusikakooli uue hoone projekti saamiseks korraldatava arhitektuurivõistluse žüriisse määras EAL arhitektid T. Reinu (AB Toomas Rein), R. Murula (Rein Murula Arhitektuuribüroo OÜ), T. Hayashi (OÜ HG Arhitektuur) ja V. Valgu (Zizi & Yoyo OÜ) ning S. Rintala (praegu Norras tegutsev Soome arhitekt). Žürii varuliikmeks määrati U. Vaikla (sisearhitekt).

Eestseisus ei ole rahul **Lahemaa rahvuspargi uue kaitse-eeskirjaga**, milles on arhitektuurse tegevuse korraldus puudulik. Ilmselt on see tingitud asjaolust, et eeskirja väljatöötamise polnud kaasatud professionaalset arhitekti. Teatavasti pole ka Läänemaa Omavalitsuste Liidus palgal arhitekti.

Samuti tekitas küsimusi keskkonnaameti pädevus arhitektuurialaste nõudmiste esitamisel. **Peeti hädavajalikuks**, et igas Eesti piirkonnas oleks ametis vähemalt üks arhitektihariduse-

ga töötaja, kes suudaks orienteeruda arhitektuuri valdkonnas. Tõdeti, et kultuuripärandi ja nüüdisarhitektuuri ühendamise teoreetilised alused on väga napid. Tuleks tellida vastav analüüs, pädevaimad asjatundjad selleks on EKAs.

2009. aastal toimus EALi algatusel keskkonnaametis EALi ja keskkonnaameti esindajate arutelu ajendatuna juhtumeist, kus ehitusprojekte vaatasid läbi ja otsustasid nende arhitektuurse sobivuse üle selleks mitte pädevad keskkonnaametnikud. EALi esindajad pakkusid välja mitu võimalust olukorra parandamiseks, nt korraldada keskkonnaametnikele erialaseid koolitusi. Kahjuks ei ole olukorra muutmiseks siiani midagi ette võetud.

Peeti vajalikuks saata keskkonnaametile märgukiri, mis juhiks tähelepanu nimetatud probleemidele.

Ü. Mark tutvustas eestseisusele QP Arhitektide koostatud **Kultuurikatla ruumide täiendatud projekti**. EALi ruumid paiknevad hoone teisel korrusel. Neis on pinda vaid 58 ruutmeetrit, seetõttu peetakse koosolekuid tõenäoliselt eraldi ruumis, mida jagavad kolm organisatsiooni (EAL, EAK, Disainikeskus).

I. Heinsoo (EALi esindaja Kultuuri Kutsenõukogus) sõnul alustatakse lähiajal Kutsekojas **arhitektide kutsestandardi uusversiooni** väljatöötamist ja töörühma tuleb määrata ka EALi esindajad. I. Heinsoo tegi ettepaneku määrata sellesse samad arhitektid, kes osalesid kehtiva kutsestandardi väljatöötamises – T. Laigu, A. Levald (mõlemad osalesid ka planeerija kutsestandardi väljatöötamises) ja E. Rajasaar. Eestseisus kiitis kandidaadid heaks.

P. Pere teavitas eestseisust, et **ajalehe Sirp uueks arhitektuuritoimetajaks** sai M. Mutso.

16. september

EALi sünnipäeva tähistamiseks otsustati viia ühele ja samale öhtule (eelistatavalt 7. oktoober) dokumentaalfilmi "Ehituskunstnik Toomas Rein" esilinastus ja EAK korraldatav järjekordne välkloeng. Et filmi kvaliteetne näitamine eeldab korralikku ekraani ja vastavaid seadmeid, **otsustati** sünnipäeva pidada kinos Sõprus.

P. Pere tutvustas eestseisusele maailmakuulsal Eestis sündinud arhitekti **Louis Kahni projekteeritud laeva Eesti riigile ostmise** mõtet ja teavitas laeva omaniku Robert Austin Boudreau kavandatavast Eesti-visiidist käesoleva aasta 27. septembrist 2. oktoobrini.

Eestseisus pidas Kahni laeva Eestisse toomise ja Eesti riigile ostmise mõtet huvipakkuvaks ja perspektiivseks ning on valmis pakkuma EALi abi ja tegema osapooltega koostööd selle elluviimiseks. Projekti tasuvuse huvides ei peaks laevast saama üksnes Veneetsia biennaalil Eesti ekspositsioonide näitamise

koht, vaid sellel peaks eksportima Eesti muusikat, arhitektuuri ja kunsti ka teistesse Euroopa linnadesse.

Et Kahni laeva Eestisse toomise projekt ei propageeri üksnes kitsalt Eesti arhitektuuri, tuleks sellesse kaasata ka teised Eesti loomeliidud ja kujundada ühisseisukoht ettevõtmise kohta.

Otsustati kutsuda loomeliitude esindajad 23. septembril EALis peetavale ümarlauale, et arutada Kahni laeva Eestisse toomist ja Boudreau visiidi korraldamist.

T. Paaver tutvustas lühidalt dokumendi "**Riigi tasandi avalikud huvid ruumilises arengus**" **tööversiooni**, mille siseministerium oli edastanud asjaomastele asutustele kooskõlastuseks ja ettepanekute tegemiseks. (EALile dokumenti ametlikult kooskõlastamiseks ei esitatud.) Kõnealusel dokumendis on esitatud riigi huvid, et tagada kvaliteetne arhitektuur Eestis. T. Paaver avaldas lootust, et dokument hakkab kehtima koostatava üleriigilise planeeringu osana. Kuidas see dokument riigi tasandil rakendub, ei ole T. Paaveri arvates veel selge, aga kui riik selle heaks kiidab, peaks see andma vähemalt omavalitsuste jooksvale tööle kindlama aluse. Omavalitsustelt on tulnud dokumendi kohta juba ka positiivset tagasisidet.

Kuni üleriigilise planeeringu kehtestamiseni jääb dokumendi "Riigi tasandi avalikud huvid ruumilises arengus" tööversioon üles veebilehele eesti2030.ee ning selle aja jooksul on põhimõtteliselt võimalik teha veel täiendus- ja parandusettepanekuid. Enne dokumendi ülesriputamist veebilehele oleks aga soovitatav selles suuremad parandused ära teha. T. Paaver palus eestseisusel dokumendiga süvitsi tutvuda ning edastada talle selle kohta tehtavad märkused ja ettepanekud. Kindlasti peaks dokumendi üle vaatama ka L. Põdra, et kultuuriministerium saaks anda sellele kooskõlastuse.

Dokumendi punktis nr 2.2 "Üleriigiliselt olulised arendusobjektid" on kirjeldatud, milliseid objekte käsitletakse üleriigiliselt oluliste arendusobjektidena. Eestseisuse arvates tuleks konkreetselt määratleda need riiklikult tähtsad põhiarendusobjektid, mida soovitakse kavandada Eestisse lähima 20 aasta jooksul. Küsimus on selles, kuidas sellist nimekirja teha. Ilmselt peaksid ametkonnad saatma nimekirja objektidest, mille rajamise järele neil on vajadus (vanglad, staadionid jne). Kõnealusel dokumenti pole aga põhiarendusobjektide nimekirja vaja kirjutada.

Tutvunud arvamuse ja ettepanekutega, mille on **planeeri- ja kutsestandardi tööversiooni** kohta esitanud EKA (J. Soolep), toetas eestseisus põhimõtteliselt EKA kujundatud seisukohta ja leidis, et standardis on vaja rõhutada ehitatava keskkonna kvaliteeti ja arhitekti kutseoskuste osa selle tagamisel. Tööversioonis on aga veel puudujääke, millele J. Soolep pole oma kirjas osutanud, kuid eestseisuse arvates tuleks neile kindlasti tähelepanu juhtida.

Eestseisus leidis, et EKA seisukoht planeeri- ja kutsestandardi tööversiooni kohta vajaks täiendamist ja põhjalikumalt läbi-

töötamist. EKA-l soovitati võimaluse korral taotleda Kutsekojal ajapikendust standardi tööversiooni kohta ettepanekute tegemiseks.

Tadžikistani Arhitektide Liit kutsus oma kirjas EALi üles tegema koostööd. Muu hulgas peetakse koostöö all silmas mõlema riigi toetust ja nõusolekut, et Eesti ja Tadžikistani arhitektid võiksid tulla teineteise projekteerimisturule. Eestseisus suhtub Tadžikistani Arhitektide Liidu koostööettepanekusse põhimõtteliselt positiivselt. Et EALil pole mingit õigust ega voli otsustada Eesti projekteerimisturul tegutseda võivate inimeste üle, ei saa EAL seda koostööettepanekus esitatud punkti kindlasti täita. (Tadžikistanis toimivad asjad ilmselt teistmoodi.)

J. Huimerind teavitas eestseisust šokeerivast juhtumist Pärnus. Pärnu kunagisele linnaarhitektile O. Siinmaale kuulunud muinsuskaitse all olev villa (Rüütli tn 1a), mida kümne aasta jooksul oli renoveerinud ärimees T. Truuvert, pandi 2008. aastal Bonnard Kinnisvara pankrotivarana müüki. 2010. aastal omandas selle OÜ Refeus, kes praeguseks on remondi- ja ehitustööde käigus märkimisväärselt muutnud Eesti 1930. aastate tipparhitektuuri parimate näidete hulka kuuluva hoone plaanilahendust ja sisekujundust. Eemaldatud on O. Siinmaa kavandite järgi tehtud sisseehitatud mööbel ning lammutatud osa vaheseinu.

Farsiks teeb asjade sellise käigu asjaolu, et alles neli aastat tagasi lõppesid 1933. aastal valminud villa taastamistööd, misjärel maja tunnustati Eesti Kultuurkapitali arhitektuuri sihtkapitali restaureerimise aastapreemia vääriliseks. Hävitatud on ka sisearhitekt T. Mähari 2006. aastal tehtud ajaloolist kesk-konda arvestav sisekujundus, milles oli O. Siinmaa säilinud jooniste järgi rekonstrueeritud sõjajärgsel ajal hävinud nutikas köögilahendus. Ajakirjanduse andmetel on uus siselahendus valminud sisearhitekt Meelis Pressi kavandite järgi, seda fakti tuleks koostöös ESLi esindajatega kontrollida.

Eestseisus pidas sellist vandaalitsemist algupärandi kallal äärmiselt kahetsusväärseks.

Vaadatud läbi Joel Kopli EALi liikmeks astumise avalduse ja esitatud tööde kausta, **otsustas** eestseisus üksmeelselt ta liidu liikmeks vastu võtta.

30. september

Kutsekojas koostatava **ruumilise keskkonna planeeri- ja kutsestandardi** töörühm arutles 21. septembril elavalt mitme tööversioonis esitatud põhiseisukoha üle. EALi esindajad Kutsekojas andsid eestseisusele räägitust ülevaate.

Kõiki osapooli rahuldava kompromisslahenduseeni on töörühmas väga raske jõuda. Eesti Planeerijate Ühingu esindaja P. Metspalu ja Eesti Maastikuarhitektide Liidu esindaja M. Hiob suhtuvad planeerimisse kui planeerimisprotsessi juhtimisse ning planeerijasse kui projektijuhti. EALi esin-

dajate (T. Laigu, A. Levald, M. Koot, T. Paaver) arvates on planeerimine märksa mitmetahulisem ja keerukam tegevus, millest protsessi juhtimine on vaid üks osa, ja seetõttu ei tohi planeerimist mitte mingil juhul usaldada üksnes projektijuhi oskustega inimesele. **Planeerimine on eelkõige visioonipõhine tegevus, mille tulemusena peaks sündima terviklik ruumilahendus. Planeerimine on kollektiivne tegevus, milles peaks kindlasti osalema ka arhitekt.**

Kutsekoda on kutsestandardi koostamisse kaasanud ekspertiidena J. Soolepi ja K. Lassi, mõlemalt on tellitud kutsestandardi tööversiooni ekspertiis. K. Lass suhtub planeerimisse kui projektijuhtimisse ning selline hoiak on ka tema koostatud eksperdihinnangu aluseks. J. Soolep on eksperdihinnangu koostamisel lähtunud planeerimisest kui visioonipõhisest arhitekti oskusi ja teadmisi nõudvast keerukast tegevusest ning teinud ettepaneku lisada planeerija kutsestandardisse nõue, et planeerija on läbinud arhitekti õppekava teatud kindlas mahus. Kutsekoda palus J. Soolepil teha kutsestandardis konkreetseid parandusi, mis vaadatakse tööühmas läbi ja heakskiidu korral lisatakse kutsestandardisse.

Eestseisus seadis küsimärgi alla planeerija kui projektijuhi kutsestandardi koostamise mõttekuse ning on seisukohal, et EALi esindajad saavad reglementeerida vaid seda, mis planeerimise süsteemis kuulub arhitekti pädevusse ja vastutusalasse. Eestseisus pidas vajalikuks, et koostatud ruumilise keskkonna planeerija kutsestandard nimetataks arhitekti-planeerija kutsestandardiks, milles väljendub täpselt ka arhitekti planeerimisprotsessis osalemise vajadus.

Arvestades praegust olukorda ja lahkarvamusi kutsestandardi koostamisel, **peeti vajalikuks saata Kutsekojale kiri palvega pikendada standardi väljatöötamise aega vähemalt kahe kuu võrra**, et jõuda osapoolte konsensusliku lahenduseni, ühtlustada erinevad seisukohad planeerija kutse defineerimisel ning töötada välja omapoolsed ettepanekud. Samasuguse ettepaneku tegi kutsestandardi koostamise asjus EALile ka EKA (J. Soolep). **Konsensuseni jõudmiseks otsustati korraldada seminarivormis arutelud.**

AB Ansambel OÜ arhitektid T. Tammik ja M. Rõuk tutvustasid eestseisusele **Keila kooli projekteerimise ja ehitamise käigus tekkinud probleeme.**

2007. aastal Keila linnavalitsuse korraldatud Keila kooli arhitektuurse ideekavandi võistluse võitis AB Ansambel OÜ töö "Põhjataht". 22.06.2007 allkirjastasid AB Ansambel OÜ ja Keila Hariduse SA projekteerimistöde töövõtulepingu, mille sisuks oli Keila kooli ja kinnistu projektdokumentatsiooni eskiisprojekti, põhiprojekti ja tööprojekti koostamine. Lepingu järgi tehtud ehitusprojekt kooskõlastati järelevalveasutustes ning Keila linnavalitsus väljastas objekti ehitusloa.

30.08.2008 kuulutati välja Keila gümnaasiumi uue hoone vundamendi ehitustööde riigihange, mille võitis väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse korras AS Koger & Partnerid. 03.09.2008 kuulutas Keila Hariduse SA välja Keila gümnaasiumi uue hoone ehitustööde riigihanke, mille võitis

AS KMG Ehitus, kaaspakkujaks OÜ Leviehitus. Finantsraskest tõttu viibis ehitamine 2008. aasta oktoobrini. Ilmnes, et rahaprobleemide tõttu on teatud osa hoonest võimalik valmis ehitada alles teises ehitusjärgus.

Jaanuaris 2009 sõlmiti ehitusleping vaid Keila Hariduse SA ja ASi KMG Ehitus vahel, kuigi hanke täitmisel pidanuks osalema ka OÜ Leviehitus.

Keila Hariduse SA teadis tol ajal, et neil pole ehituslepingu täitmiseks vajalikku raha. Lepingu sõlmimise ja ehituse jätkamise vahele jäi vähemalt üheksa kuud, mille jooksul ei tehtud midagi selleks, et koostada projekti kärpekava ja teha vajalikud muudatused projektis. Küll aga tekkis muudatuste tegemise "vajadus" kohe, kui ehitaja alustas reaalselt ehitamist. Ehitaja algatusel muudeti suures osas kogu hoone konstruktsiooni. AB Ansambel OÜ pakutud välisviimistluse tahtis ehitaja aga jätta tegemata.

Detsembris 2009 teatas Keila kooli ehitusaegne esindaja, ASi Telora-E peainsener Tanel Seppel projekti autoritele, et on moodustatud komisjon, mis menetleb ASi KMG Ehitus pakutud projektimuudatusi ehitusmaksumuse vähendamiseks.

Komisjoni koosseisu ei kuulunud ühtegi ehituspetsialisti, komisjoni otsused välisviimistluse kohta kahjustavad hoone arhitektuurset üldkontseptsiooni ning betoonpaneelide harjapind ei sobi keskkonda. Kõigele sellele juhtisid AB Ansambel OÜ arhitektid otsustusprotsessi ajal ka komisjoni liikmetele saadetud kirjas tähelepanu.

Jaanuaris 2010 tuli teade, et Keila Hariduse SA ja AS KMG Ehitus on sõlminud kokkuleppe, mille kohaselt projektimuudatuste abil kokku hoitud rahast saab sihtasutus 70 ja ehitaja 30 protsenti. Septembris 2010 väitsid aga Keila linnavalikogu esimees A. Loog ja Keila Hariduse SA juhataja M. Raik, et sihtasutus on saanud pankadest laenu, mis katab kõik projekti järgi ehitamise kulud (Keila Leht, 3.09.2010).

Septembris 2010, kui Harju maakonnaraamatukogu esindajad olid pöördunud projekti autorite poole murega raamatukogu väljaehitamise edasise käigu pärast, teatas sihtasutuse juhataja talle maakonnaraamatukogu asjus saadetud päringu peale, et hoone projekti järgi ehitamiseks raha ei ole.

Objektile käies tuvastasid projekti autorid, et AB Ansambel OÜ poolt projekteerimise peatöövõtu korras koostatud ja ehituse riigihanke aluseks olnud projekti lahendus on suurel määral muudetud.

AB Ansambel OÜ arhitektid saatsid ehitaja poolt omaalgatuslikult ja autoritega kooskõlastamata tehtud projektimuudatuste pärast mitu kirja nii Keila Hariduse SA-le kui ka kohalikele volikogule, kuid osale kirjadest ei vastatud üldse, ja kui vastati, siis üleolevas ja ignoreerivas toonis. Ka projekti autorite päringule, kes projekteerijana vastutab muudatusprojektide eest, jätsid Keila Hariduse SA esindajad vastamata.

Ülaltoodud muudatuste varal on ehitusmaksumust vähendatud hinnanguliselt vähemalt 10 protsenti. Muu-

datused on vastuolus Keila linnavalitsuselt ehitusloa saanud projektdokumentatsiooni ja riigihanke aluseks olnud dokumentatsiooniga. Projekti autoritele ei ole muudatusprojekte tutvustatud ja autorid ei ole arusaadavalt neid muudatusi ka kooskõlastanud.

AB Ansambel OÜ arhitektidele teadaolevalt on arhitektuur-ehituslikke ja sisekujunduslikke projektimuudatusi teinud vastava kvalifikatsioonita inimesed. On teatatud tehnik Kaspar Allesest, kes teeb vastu AB Ansambel OÜ arhitektide tahet nende nime all joonistesse muudatusi, ehkki tal ei ole vajalikku kutsekvalifikatsiooni.

Seda fakti võib käsitleda mitmekordse seadusrikkumisena:

- **Ehitusseaduse järgi võivad projekteerimisteenust osutada vastava kvalifikatsiooniga (erialane kõrgharidus, töökogemus) spetsialistid; projekteerimisettevõttel peavad olema vastutavad projekteerimisspetsialistid ja vastav registreering majandustegevuse registris.** AB Ansambel OÜ esindajad on korduvalt juhtinud Keila Hariduse SA esindajate tähelepanu sellele asjaolule, kuid tulemusteta.
- **Kõik projekti muudatused tuleb kooskõlastada projekti autoriga.** Kõnealusel juhul seda ei tehtud, mistõttu on ilmselgelt rikutud autoriõigusi.
- **Lisaks ilmneb autoriõiguste rikkumine** Keila Hariduse SA juhi M. Raigi teatest, et sisuliselt anonüümsed isikud projekteerivad Keila muusikakooli Keila kooli võimlatiiba, autoriõiguste positsioonilt on see tervikliku projekti ulatuslik muutmine ilma autorite nõusolekuta (Keila Leht, 27.08.2010, nr 30 (133)).

1. septembril 2010 objektile käinud AB Ansambel OÜ esindajad, projekti autorid T. Tammik ja M. Rõuk tuvasid, et Keila kooli ehitusel kasutatakse neile tundmatuid ja sisult vastuvõetamatuid muudatusi sisaldavaid väljatrukke joonistest, mille kirjanurgad kannavad kuupäeva 09.07.2010, ent AB Ansambel OÜ töövõtt lõppes juba 2008. aastal. Keila linnavalikogu esimehele saadetud sellekohasele päringule tuli vastus väitega, et AB Ansambel OÜ on tõrjunud ettepanekuid teha muudatusi projektis või on esitanud ebamõistlikult pika tähtaja, mis seaks tõsise kahtluse alla objekti valmimise mitte ainult tähtjaks, vaid üldse.

AB Ansambel OÜ esindajad on korduvalt pöördunud Keila Hariduse SA esindajate poole ettepanekuga sõlmida autorijärelevalve leping, nõustudes ka vastaspoole pakutava miinimum-tunnitasuga, kuid ettepanekud on jäänud vastusetta.

AB Ansambel OÜ arhitektide hinnangul on seega võltsitud ehitamise aluseks olevat olulist projekteerimisdokumenti. Samuti on kuritarvitatud autorite isikuandmeid ja kahjustatud nende professionaalset usaldusväärust ning tekitatud majanduslikult tõenäoliselt kahjulik ja ehituslikult potentsiaalselt ohtlik olukord.

Viimaste andmete põhjal on teada, et Keila kooli ehitamisel kasutatakse endiselt arhitektuur-ehituslikke jooniseid, mille

sisu AB Ansambel OÜ arhitektid ei tunne ning mis sisaldavad valesid koostajaandmeid ja valet kuupäeva. Valeandmeid sisaldavad ka ripplagede jm sisekujunduslike osade lahendused, need on autoritele täiesti tundmatud ning põgusa tutvumise järel hinnatud asjatundmatuks ja kogu hoone konteksti mitteametavaks. Keila Hariduse SA esindajad ei ole projekti autorite, AB Ansambel OÜ esindajate T. Tammiku ja M. Rõugu päringutele vastanud.

Ehitusseaduse järgi on omanikujärelevalve tegija kohustatud kontrollima, et ehitataks projekti järgi, ning igasuguste ehitus- ja projektdokumentatsiooni puudutavate probleemide korral teavitama neist kõiki osapooli (tellija, ehitaja, projekteerija). Mingitest muudatustest ega suusõnaliselt vihjatud projekteerimisvigadest ei ole omanikujärelevalve tegija (AS Telora-E) projekti autoreid aga teavitanud.

AB Ansambel OÜ arhitektide isikuandmeid on väärkasutatud pikemat aega, sellest johtuv võimalik kahju suureneb aja jooksul. Isikuandmete võltsimisega joonistel on tekitatud olukord, kus olulise avaliku hoone funktsioneerimise võimalike probleemide ja avariide korral võidakse süüdistada AB Ansambel OÜ arhekte ja esitada nende vastu nõudeid küsimustes, mille eest peaksid vastutama teadmata päritolu jooniste tegelikud koostajad.

Ehitusseaduse § 59 lg 2 järgi on ehitusjärelevalve tegemine oma territooriumil kohaliku omavalitsuse pädevuses. Eeltoodu kohaselt on Keila gümnaasiumi hoone ehitatud kinnitatud professionaalsest projektist tunduvalt erinevalt, Keila linna kui Keila Hariduse SA asutajaõiguste teostaja avalikke vahendeid ehitaja kasuks "kokku hoides" ning potentsiaalselt ohtlikult, seega **võivad Keila linnaametnikud olla korda saatnud KarS § 2911-s nimetatud teo.**

Kuulanud ära T. Tammiku ja M. Rõugu ülevaate Keila kooli projekteerimisest ja ehitamisest, tegi EALi eestseisus AB Ansambel OÜ arhitektidele ettepaneku tellida EALilt ekspertiisi, et kontrollida Keila kooli ehitamist projekti järgi ja leida kooli ehitusega seotud probleemidele lahendus, või suunata kõnealune probleemistik lahendamiseks EALi aukohtusse.

Eestseisus tutvus EALi liikmete saadetud fotode abil objektidega, et välja valida need, mida esitada **kandideerima kultuurkapitali arhitektuuri sihtkapitali aastapremiatele 2010.**

Otsustati, et EAL esitab arhitektuuri aastapremiatele kandideerima järgmised objektid:

ARHITEKTUURI VALDKOND

- **Sõmeru keskusehoone** (Lääne-Virumaa, Sõmeru alevik, Kooli tn 2), arhitektid **Maarja Kask, Ralf Lööke, Karli Luik** ja **Kristiina Arusoo** (Salto AB OÜ).
- **Eramu Kaberneemes** (Jõelähtme vald, Kaberneeme, Jaagu 3 kinnistu), arhitekt **Vahur Sova**.
- **Kuressaare rannahoone** (Saaremaa, Kuressaare, Kalda pst 1), arhitekt **Hannes Koppel** (Asum Arhitektid OÜ).

- **Büroo** Tartus (Ülikooli 2), arhitektid **Emil Urbel** ja **Andrus Mark** (Arhitektibüroo Emil Urbel OÜ).
- **Villa Rocca al Mares** (Tallinn, Loigu tn 3), arhitekt **Raul Vaiksoo**, sisekujunduse autorid **Raul Vaiksoo** ja **Krista Aren** (Raul Vaiksoo Arhitektuuribüroo OÜ).
- **Eramaja Merirahu** (Tallinn, Merirahu 76a), arhitektid **Lembit-Kaur Stöör** ja **Ülo-Tarmo Stöör**, sisekujunduse autorid **Liis Lindvere** ja **Raili Paling** (KOKO Arhitektid).
- **Eramu Nömmel** (Tallinn, Vanemuise ja Ugala tn nurk), arhitekt **Madis Eek**, sisekujunduse autorid **Anu Habakukk** ja omanikud (Arhitektuuribüroo Eek & Mutso OÜ).
- **Betoonmaja Meriväljal** (Tallinn, Vahtramäe tee 9), arhitekt **Andres Lember** (Male Maja OÜ).
- **Eesti paviljon Hiinas Shanghais Expo 2010-I**, autorid arhitekt **Illimar Truverk** (Allianss Arhitektid), loovjuht **Ionel Lehari** (Identity), sisearhitektid **Andres Labi** ja **Janno Roos** (Ruumilabor) ning projektijuht **Piret Lankots** (Identity); kaasautorid arhitekt **Priit Hamer** (Allianss Arhitektid), graafiline disainer **Kristian Paljasma** (Identity), projektijuht **Allan Kompus** (Allianss Arhitektid) ja projektijuht **Ants Lusti** (Identity).

MAASTIKUARHITEKTUURI VALDKOND

- **Eesti Maanteemuuseumi välialad** (Põlvamaa, Kanepi vald, Varbuse), arhitektid **Maarja Kask**, **Ralf Lööke**, **Karli Luik** ja **Pelle-Sten Viiburg** (Salto AB OÜ).
- **Viru keskuse katusekino** (Tallinn, Viru väljak 4/6, Viru keskuse katuseterrass), arhitekt **Gert Sarv** (AB November).

RESTAUREERIMISE/REKONSTRUEERIMISE VALDKOND

- **ASi Viimsi Keevitus hoone** (Viimsi, Haabneeme, Kaluri tee 13), arhitektid ja sisekujunduse autorid **Madis Eek**, **Kristi Pöldme** ja **Kristel Jaanus** (Arhitektuuribüroo Eek & Mutso OÜ).
- **Vihula mõisa kompleks** (Lääne-Virumaa, Vihula), peaarhitekt **Mart Keskküla**, sisearhitektid **Reet Saluvere**, **Heli Eensalu** ja **Ija Kuuse** (AS Restor).
- **Eramu Suurupis** (Harku vald, Suurupi küla, Lääne tee 10), arhitektid **Urmas Muru**, **Peeter Pere** ja **Anna-Maria Erik** (Arhitektid Muru & Pere OÜ).
- **Kihnu muuseum** (Kihnu vald, Linaküla), arhitektid **Jaak Huimerind** ja **Indrek Laos**, sisekujunduse ja ekspositsioonide autorid **Tea Tammelaan**, **Malle Jügensson** ja **Krista Lepland** (Laika, Belka & Strelka OÜ).

SISEARHITEKTUURI VALDKOND

- **Universal Music Groupi Helsingi esinduse sisekujundus**, autor **Jan Skolimowski** (KAMP Arhitektid OÜ).

ARHITEKTUURIALANE TEGEVUS

- **Eesti paviljon Hiinas Shanghais Expo 2010-I**, autorid arhitekt **Illimar Truverk** (Allianss Arhitektid), loovjuht **Ionel Lehari** (Identity), sisearhitektid **Andres Labi** ja **Janno Roos** (Ruumilabor) ning projektijuht **Piret Lankots** (Identity); kaasautorid arhitekt **Priit Hamer** (Allianss Arhitektid), graafiline disainer **Kristian Paljasma**

(Identity), projektijuht **Allan Kompus** (Allianss Arhitektid) ja projektijuht **Ants Lusti** (Identity).

- **Eesti ekspositsioon Veneetsia XII arhitektuuri-biennaalil**, näituse kuraator arhitektuuriteadlane **Karen Jagodin**; autorid arhitekt **Kalle Vellevoog**, sisearhitekt **Tiiu Truus** ja graafiline disainer **Martin Pedanik**; Eesti ekspositsiooni korraldaja Eesti Arhitektuurikeskus.
- **Linnafoorumid**, korraldaja Eesti Arhitektuurikeskus, meeskonnas Ülar Mark, Kaja Pae, Siret Antsmäe, Indrek Jakobson ja Kaire Pärnpuu.

EAL oli kutsunud oma liikmeid üles tegema ettepanekuid ajavahemikus **1.01.2009–31.12.2010 valminud silmapaistvate objektide** kohta, mille hulgast eestseisus valiks välja viis kandideerima Mies van der Rohe auhinna konkursile 2011. Eestseisus tutvus esitatud objektidega.

Otsustati, et EAL esitab **Mies van der Rohe auhinnale** kandideerima järgmised objektid:

- **Tallinna Tehnikaülikooli uus raamatukogu**, autorid Eero Endjärv, Priit Pent, Mattias Agabus, Illimar Truverk, Kristi Lents, Hannelore Kääramees (Agabus, Endjärv & Truverk Arhitektid).
- **Uus Vabaduse väljak**, autorid Andres Alver, Tiit Trummal, Veljo Kaasik (Alver Arhitektid).
- **Aiamaja**, autorid Villem Tomiste, Ott Kadarik, Mihkel Tüür (AB Kosmos OÜ).
- **Kuressaare rannahoone**, autor Hannes Koppel (Asum Arhitektid OÜ).
- **Eesti Maaülikooli spordihoone** Tartus, autorid Karli Luik, Ralf Lööke, Maarja Kask (AB Salto OÜ).

7. oktoober

Muinsuskaitseameti Pärnumaa vaneminspektor Nele Rent ja muinsuskaitseameti Põhja-Eesti järelevalveosakonna juhataja Silja Konsa andsid eestseisusele **faktidel põhineva ülevaate O. Siinmaa projekti järgi 1933. aastal valminud villa (Pärnu, Rüütli tn 1a) ümberehitamisest**.

Tähtsamaid fakte ülevaatest:

- Detsember 2009 – OÜ Refeus omandab kõnealuse kinnistu pankrotivarana.
- Mai 2010 – muinsuskaitseameti Pärnumaa osakonna esindajate ja OÜ Refeus juhatuse liikme I. Kolmkanti esmakohtumine.
- Juuni 2010 – muinsuskaitseamet kooskõlastab villa fassaadide hooldustööde kava ja väljastab tööde alustamise loa.
- 26.08.2010 – muinsuskaitseamet avastab hoones omavolilised remonditööd ja annab käsu need peatada. Omanik pidi kursis olema asjaoluga, et hoone on mälestis: märke selle kohta oli kinnisturaamatus ja ka pankrotivara müügikuulutuses.
- 30.08–20.09.2010 – valmib hoone ümberehitamist käsitlev

- M. Tuuderi koostatud eksperthinnang.
- 27.09.2010 – kinnistu omanikule edastatakse väärtetoasja otsus (MuKS § 47 Mälestise järelevalvenõuete rikkumine) ja palutakse esitada nõuetekohane siseprojekt, mis koostatud muinsuskaitse tegevusluba omavas firmas.
  - 27.09.2010 – kinnistu omanikule edastatakse ettekirjutus taastamiskohustuse kohta.
  - 18.–20.10.2010 – on kavandatud inventeerida hoonest teisaldatud mööbel. Omanik on nõus teisaldatud mööblit küll säilitama, kuid mitte villa ruumides. Mööbel on ladustatud mujal.

Muinsuskaitseameti esindajate sõnul on hoone omanik tellinud välisarhitektuuri puudutavad ümberehitustööd firmalt, kel pole MTRis selleks vastavat tegevusluba. Seega on omanik toiminud seadusvastasel ja omavoliliselt. Kõik siselahendused on teostatud ilma projektita ning ehitustööde alustamise loata.

Muinsuskaitse käes on koopiaid M. Pressi firma kirjanurgaga Rüütli tn 1a ülesmõõtmisjoonistest, mille peal on pliiaitsiga tehtud plaanilahendust muutvad jooned ja teised muudatused. Kes ja millisel määral on tekkinud olukorraga seotud, vajab täpsustamist, mistõttu oleks ennatlik teha järeldusi projekti autorsuse kohta.

Sisearhitektide liidu esimehe P. Pöldme ettepanekul ja algatusel **otsustati korraldada lähima paari nädala jooksul asjaomaste inimeste (sisearhitekt T. Mähari, villa praegune omanik, hoone praeguste sisekujundustööde väidetav autor M. Press) ja organisatsioonide (EAL, ESL, muinsuskaitseamet) esindajate osalusel väljasõit Pärnusse O. Siinmaa projekteeritud villasse, et tutvuda kohapeal ümberehitustöödega ja välja selgitada inimesed, kes vastutavad seadusevastaselt tehtud ümberehitustööde eest.** EAL määras probleemiga tegelema J. Huimerinna, M. Mutso (vaatlejana) ja K. Tiigisooni. **Nimetatud väljasõit jäi aga ära, kuna ehitise omanik ei olnud nõus kohtuma.**

I. Mald-Villandi ja RKASi koostöös on valminud **Tallinna Muusikakeskkooli, Tallinna Balletikooli ja G. Otsa nimelise Muusikakooli uue hoone projekti** saamiseks korraldatava arhitektuurivõistluse üldtingimused. J. Huimerinna sõnul on need võistlusest osa võtta soovivatele arhitektidele üsna soodsad ega sea liigseid piiranguid. RKAS on teinud järelandmisi nii mõneski põhimõttelises osalemiskriteeriumis. Võistlusele kvalifitseerumiseks nõutakse vaid vormil kinnitust selle kohta, et osavõtjal pole kriminaalseid kalduvusi, maksutõendeid ja volitatud arhitekti (IV või V) kutsekvalifikatsiooni olemasolu. Kõik teised nõuded, sh BIM-projekteerimise oskus, peavad tekkima võitja loodaval meeskonnal väljakuulutamise läbirääkimistega hanke jaoks. Võistlusele kvalifitseerumiseks ei nõuta BIM-projekteerimise oskust.

Üldtingimustega kaasneva võistlusülesande koostas T. Sild.

Tutvunud Tallinna Muusikakeskkooli, Tallinna Balletikooli ja G. Otsa nimelise Muusikakooli uue hoone kaheetapilise ideevõistluse tingimustega, **ei ole eestseisus nõus kooskõ-**

lastama võistlusjuhendi lisa nr 17, projekteerimistööde töövõtulepingu projekti (projekteerimistööde ja projekteeerija- ning autorijärelevalve teostamise töövõtuleping) punkti nr 11.

Eestseisus teeb ettepaneku sõnastada kõnealune punkt alljärgnevalt:

11. AUTORIÕIGUS

- 11.1. *Projekteerija kinnitab ning kohustub tagama, et talle kuuluvad kõik isiklikud ja varalised autoriõigused Lepingu alusel loodavatele ja Tellijale üleandmisele kuuluvatele Projekteerimistöödele, mis on autoriõigusega kaitstud. Projekteerija kinnitab, et autoriõigused selliste teoste peale on tema ainuõigused, mida ta ei jaga ühis- või kaasautoritega. Projekteerija kinnitab, et Projekteerimistööde autoriõiguseid ei ole loovutatud ega litsentsi alusel antud kasutada kolmandale isikule.*
- 11.2. *Projekteerimistööde varalised autoriõigused lähevad kogu autoriõiguse kehtivuse tähtajaks üle Tellijale alates Projekteerimistööde vastuvõtust. Tellija võib Projekteerimistööde varalisi autoriõigusi kasutada igal viisil, sh teostada arhitektuurset projekti, reprodutseerida projekti arhitektuurseid jooniseid ning teha need internetis üldsusele kättesaadavaks. Tellijal on õigus anda Projekteerimistööde varalisi autoriõigusi kasutada kolmandatele isikutele. Projekteerijal on õigus kasutada eskiislahendusi, Projekteerimistööde ja ehitise kujutist portfoolios ja loomingu tutvustamise eesmärgil kogu autoriõiguse tähtaja ulatuses ülemaailmselt kõikidel kasutamise viisidel (internet, kataloogid jne).*
- 11.3. *Projekteerimistööde loomisel tekkinud isiklike autoriõigusi (sh õigus teose muutmiseks ja õigus teose lisadele) võib Tellija kasutada lihtlitsentsi korras juhul, kui:

  - 1) Projekteerija suhtes on välja kuulutatud pankrot;
  - 2) Projekteerija vastutav arhitekt ei ole terviselikel põhjustel suuteline teostama Projekteerimistööde ning Projekteerija ei suuda tagada samaväärset vastutavat arhitekti;
  - 3) Projekteerija arhitektuurset lahendused ületavad oluliselt eeldatavat ehitusmaksumust ning Pooled ei jõua kokkuleppele arhitektuursete lahenduste muudatustes.*
- 11.4. *Punktis 11.3 nimetatud juhul on isiklike õiguste kasutamise litsentsi tähtaeg 15 aastat alates lepingu sõlmimisest ning Tellija võib õigusi edasi anda kolmandatele isikutele (all-litsents). Tellija ei saa kasutada õigust autorsusele ja õigust autorinimel. Projekteerimistööde alusel teostatud ehitise arhitektuursete lahenduste muudatused toimub poolte kokkuleppel.*
- 11.5. *Tellijal on õigus pärast Projekteerimistööde vastuvõtmist kasutada Projekteerimistööde lähtematerjalina ehitustööde teostamiseks, sh õigus väljastada projektdokumentatsioon vastavas riigihankemenetluses huvitatud isikutele. Juhul kui kohaldamisele tuleb lepingu punkt 11.3, siis Tellija ei ole kohustatud kaasama Projekteerijat ega Projekteerimistööde autorit projekteerimistööde järgnevat etappides (nt*

tööjooniste koostamisel).

- 11.6. *Pooled peavad autoriõiguste teostamisel toimima mõistlikult ning arvestavad valdkonnas väljakujunenud tavasid.*
- 11.7. *Projekteerimistööde teostamisel loodud leiutiste patenteerimise või kasuliku mudelina registreerimise õigus kuulub Projekteerijale. Projekteerimistööde teostamisel loodud disainilahenduse registreerimise õigus kuulub Projekteerijale.*

Võistluste korraldamise eest **tunnustas eestseisus Tartu linnavalitsuse töötajaid**, kellel on õnnestunud kehtestada kord, mille kohaselt tuleb kõigi Tartu kesklinna kavandatavate tähtsamate ühiskondlike hoonete projekti saamiseks korraldada avalik võistlus. Oldi seisukohal, et selline kord (kas või ehitusmääruse nõudena) tuleks kehtestada ka teistes Eesti linnades. Kohalikele omavalitsustele **otsustati** teha vastavasisuline ettepanek.

O. Alver tutvustas **Rohuneeme kalmistule rajatava urnimatmisala projekti** saamiseks korraldatava võistluse tingimusi. Võistlus, mille eesmärk on leida urnimatmisala parim arhitektuurne lahendus, on mõeldud diplomeeritud arhitektidele või arhitektuuri eriala tudengitele vanuses 18–30 aastat.

Võistluse taust

1997. aastal kehtestati Viimsi valla tolleaegse peaarhitekti T. Kaljundi koostatud Rohuneeme kalmistu maa-ala detailplaneering, mis nägi lisaks haudade ala laiendamisele ette urnide matmise ala rajamise kalmistu keskele. Praeguseks on kalmistu rajamisega jõutud nii kaugemale, et soovitakse ehitada valmis urnimatmisala. Võistluse üks ülesandeid on viia T. Kaljundi alustatud, kuid pooleli jäänud töö lõpuni võimalikult kõrgel tasemel, mälestades sel moel endist vallaarhitekti ja austades tema tehtut. Lähtuvalt rajatava objekti suhteliselt lihtsast tehnilisest teostusest sobib arhitektuurivõistlus noortele arhitektidele. Võistlusel osalevatesse meeskondadesse on soovitatav kaasata filosoofia või teoloogiaga seotud inimesi.

Eestseisus **kooskõlastas** Rohuneeme kalmistule rajatava urnimatmisala projekti saamiseks korraldatava võistluse tingimused.

V. Tomiste andis eestseisusele ülevaate **Eesti Arhitektide Liidu 90 aasta juubeli kuraatorinäituse ja selle kataloogi** kontseptsiooni leidmiseks korraldatavast võistlusest. Võistlus on avalik ja osalema oodatakse kõiki asjast huvitatuid.

Võistluse taust

Arhitekt olla on raske – selles pole kahtlust. Eriti kriisiaegadel koduriigis ja maailmas. Pidevast vastutuulest hoolimata on läbi aegade leidunud inimesi, kellel on tahet võidelda parema ruumi ja elukeskkonna nimel. Suuremate eesmärkide ja tegevuse kooskõlastamiseks ning arutamiseks loodi 1921. aastal Eesti Arhitektide Ühing. Edaspidi on aja jooksul veelgi nime vahetanud liit astunud ühte sammu oma liikmete kodumaaga. Peale endastmõistetava mure liikmete ning neid ühendava

tegevusala kaitsmisel on Eesti Arhitektide Liit alati tegelenud ka paljude ühiskondlikult laiemate teemade käimalükkamise ja eestvedamisega. Et arhitekti töö ei lõpe seal, kus tuleb ette riigipiir või bürokraatialint, on EAL kujunenud Eesti kultuuri ekspordivaks ja esindavaks ühenduseks. Ning me teeme seda päris osavalt ja hästi – tulemuste väärtuse üle võib vaielda.

Kuraatorikonkursi eesmärk on selgitada näituse, installatsioonide või multimeediavahendite kaudu inimestele Eesti Arhitektide Liidu tegevust ja ajalugu ning eesmärke ja tulemusi. Oluline on jõuda Eesti Arhitektide Liidu tuumani ja mõistmiseni, et tegemist on rohkemaga kui pelgalt loomeliit.

Eestseisus **kooskõlastas** EALi 90 aasta juubeli kuraatorinäituse ja selle kataloogi kontseptsiooni leidmiseks korraldatava võistluse tingimused.

Lõppenud arhitektuuri-võistlused

Rakvere Seminari tänava piirkonna ümberkujundamise ideevõistlus

Võistlus kestis 30.03–15.06.2010.

Rakvere linnavalitsuse välja kuulutatud ideevõistlusele laekus 14 tööd.

Ideevõistluse eesmärk oli leida parim terviklik ideelahendus nõukogude ajast pärit tüüpkortermajade fassaadide uuendamiseks nüüdisaja nõuetele vastavaks ning Seminari tänava ümberkujundamiseks atraktiivseks linnamaastikuks.

Võistluse tulemused

Žürii valis välja kaks võidutööd ning neli ostuauhinna väärilist ideelahendust. Võidutööd võetakse aluseks edaspidiste tegevuste kavandamisel.

I preemia (à 75 000 kr) – töö märgusõnaga "LINNA METSA", autorid **Kadri Klementi, Aet Ader, Grete Soosalu, Kaidi Õis, Karin Tõugu, Mikk Meelak, Kalle Komissarov**, ning töö märgusõnaga "ELEMENTAALNE", autorid **Kai Süda, Diana Taalfeld** ja **Risto Parve** (KARISMA arhitektid OÜ).

Ostuauhinna (à 25 000 kr) pälvisid järgmiste märgusõnadega tööd:

"ROHELINE KONSTRUKTOR", autorid **Mihkel Tüür, Ott Kadarik, Villem Tomiste** (Arhitektuuribüroo KOSMOS OÜ);

"LIINID", autorid **Eva Kedelauk, Kristel Niisuke, Maie Raud, Kristiina Remmelkoor, Olav Remmelkoor** ja **Siim Tiisvelt**;

"BARUTO", autorid **Anna-Liisa Unt, Martin Mc Lean, Robert Kähr, Tiit Sild** (Sport OÜ);

"FAKE FOREST", autorid **Lea Järve-Eronen, Erik Joasare, Tiina Tuulik** (Arhitektuuribüroo Järve & Tuulik).

Käimasolevad arhitektuuri- võistlused

Eesti Arhitektide Liidu 90 aasta juubeli kuraatorinäituse ja kataloogi kontseptsiooni ning teostuse saamiseks korraldatav võistlus

Võistluse korraldaja on Eesti Arhitektide Liit.

Võistlus on avalik ja osalema oodatakse kõiki asjast huvitatuid.

Kuraatorikonkursi eesmärk on selgitada näituse, installatsioonide või multimeediavahendite kaudu inimestele Eesti Arhitektide Liidu tegevust ja ajalugu ning eesmärke ja tulemusi. Oluline on jõuda Eesti Arhitektide Liidu tuumani ja mõistmiseni, et tegemist on rohkemaga kui pelgalt loomeliit.

Võistluse žürii koosneb EALi viieliikmelisest juhatusest: Peeter Pere (žürii esimees), Villem Tomiste, Kalle Vellevoog, Jaak Huimerind, Tõnu Laigu.

Võistluse auhind ja selle väljamaksmine

Võitjale on ette nähtud auhind 50 000 (viiskümmend tuhat) krooni. Korraldaja maksab selle summa välja kahes osas:

- esimene osa, 10 000 (kümme tuhat) krooni, ühe kuu jooksul pärast võistluse tulemuste avalikustamist;
- teine osa, 40 000 (nelikümmend tuhat) krooni, kahe nädala jooksul pärast tööde nõuetekohast ja tähtaegset teostamist.

Auhinnast arvestatakse maha tulumaks.

Võistlustööde esitamise tähtaeg on **5. november 2010 kell 16.**

Žürii otsus avalikustatakse hiljemalt 18. novembril 2010.

Võistlustingimused on ära toodud Eesti Arhitektide Liidu koduleheküljel www.arhliit.ee

Konkursi eest vastutav isik:

EALi aseesimees Villem Tomiste
e-post: villem@kosmoses.ee

Projektijuht:

Liivi Haamer, EALi projektijuht
e-post: liivi@arhliit.ee

Tallinna Muusikakeskkooli, Tallinna Balletikooli ja G. Otsa nim Muusikakooli uue haldushoone lahenduse leidmiseks korraldatav rahvusvaheline kaheetapiline ideevõistlus

Riigi Kinnisvara AS koostöös Eesti Arhitektide Liidu ning haridus- ja teadusministeeriumiga kuulutasid 16. oktoobril välja Tallinna Muusikakeskkooli, Tallinna Balletikooli ja G. Otsa nimelise Muusikakooli uue haldushoone lahenduse leidmiseks rahvusvahelise kaheetapilise ideevõistluse.

Koolide 18 200 ruutmeetri suurune ühishoone rajatakse Tallinna Pärnu mnt 57 / Liivalaia 2a, Pärnu mnt 59 ja Pärnu mnt 61 kinnistutele.

Ideekonkursiga loodetakse leida hoone sobivaim arhitektuurne lahendus ning lisaks lahendada ala liikluskorraldus, haljastus jms. Hoonestus peab olema lahendatud arhitektuursetl kõrgel tasemel ja samas olema praktiline nii edasise kasutamise kui ka ehitamise seisukohalt.

Haridus- ja teadusminister Tõnis Lukas meenutas, et ettepaneku kolida muusikakeskkool kesklinna tegi talle kümme aastat tagasi kooli tollane juhtkond. "Vahepeal läks hulk aega sobiva krundi otsimiseks, nüüd on kokku lepitud ka ühise koolihoone asukoht ja tehtud ettevalmistused projekteerimiseks," ütles minister. "Rahastamine on samuti kokku lepitud – pole muud kui vajalik hoone valmis ehitada," lisas ta.

G. Otsa nim Muusikakooli juhi Aarne Saluveeri sõnul peab uuest hoonest tulema koht, kus toimuvad aasta ringi üritused – koht, mis koondab muusikahuvilisi laiemalt kui vaid Eestist. "Me soovime, et muusikakooli hoone oleks Euroopa parim," sõnas ta.

Ideevõistluse preemiafond on 1,4 miljonit krooni, millest peapreemiana makstakse välja 400 000 krooni, teise preemia-na 250 000 krooni ning kolmanda preemia-na 150 000 krooni. Ülejäänud preemiafond jagatakse esimese etapi kuue parima töö vahel.

Rahvusvaheline žürii valib esimese etapi järel välja kümme parimat tööd, mis pääsevad edasi teise etappi ning mille autoritele tehakse ettepanek kavandeid täiendada. Neist kuut auhinnatakse ergutuspreemiaga ja neljale tehakse kavandite täiendamise ettepanek ilma osalustasuta.

Esimeses etapis on kvalifitseerimisdokumentide ja võistlustööde esitamise **tähtaeg 20. jaanuar 2011.**

Võistluse teine etapp on kavas välja kuulutada 18. veebruaril 2011. Teises etapis esitavad osalejad täpsustatud kavandid 18. aprilliks 2011.

Võitja selgub 2011. aasta mai lõpuks.

Võistlusjuhend on kättesaadav Riigihangete Registri koduleheküljel <https://riigihanked.riik.ee/>. Hanke viitenumber on 121044.

Ideevõistluse juhendi lisad on kättesaadavad Riigi Kinnisvara ASi kodulehel <http://www.rkas.ee/muusikakool>.

Lisateave:

Indrek Riisaar
haridus- ja teadusministeeriumi riigivaraosakonna juhataja
indrek.riisaar@hm.ee

Liina Laineveer
Eesti Arhitektide Liidu direktor
tel 611 7435
liina@arhliit.ee

Marko Sula
Riigi Kinnisvara ASi arenduse projektijuht
marko.sula@rkas.ee

Rohuneeme kalmistu urnimüüri arhitektuurivõistlus

Korraldaja on Viimsi vallavalitsus koostöös Eesti Arhitektide Liidu ja kultuurkapitaliga.

Eesmärk on leida Rohuneeme kalmistule rajatava urnimäisala parim arhitektuurne lahendus.

Osavõtuõigus

Võistlusest tohivad osa võtta üksikisikud või meeskonnad, mille vähemalt üks liige on diplomeeritud arhitekt või arhitektuurieriala tudeng. Kõigi osavõtjate vanus peab jääma vahemikku 18–30 eluaastat.

Žürii: esimees Oliver Alver, liikmed Anu Kotli, Haldo Oravas, Karli Luik ja Indrek Peil.

Žürii ekspert on Rein Piilpärk.

Osalustasu on 150 krooni iga esitatud töö kohta. Osalustasu ei pea maksma EALi noortekogu (EALN) liikmed.

Preemiaid antakse välja kolm:

- esimene preemia 15 000 kr,
- teine preemia 10 000 kr,
- kolmas preemia 5000 kr.

Preemiad maksab välja kultuurkapital stipendiumina eraisikule. Stipendiumid on tulumaksuvabad.

Tööde esitamise tähtaeg on **22. november 2010 kell 16**. Võistluse tulemused avalikustatakse hiljemalt 3. detsembril.

Lisateavet võistluse kohta saab Viimsi vallavalitsuse FTP-serverist <ftp://avalik.viimsi.ee/Rohuneeme%20kalmistu>.

Võistlustingimused on ära toodud Eesti Arhitektide Liidu koduleheküljel www.arhliit.ee.

Lisateave:

Oliver Alver
Viimsi vallavalitsuse maa- ja planeerimisemeti juhataja
tel 606 6877
e-post: oliver@viimsivv.ee

Pärnu jääfestivali ala kergkatuse arhitektuurivõistlus

Peakorraldaja on Pärnu linn, **kaaskorraldajad** MTÜ Loomakeskus, Eesti Arhitektide Liit ja OÜ HelpiR/Turundustugi.

Võistlus on avalik, üheetapiline ja anonüümne.

Eesmärk on leida parim lahendus Pärnu jääfestivali (toimub 18.–27.02.2011) ala katmiseks kergkatusega. **Käsitletav ala** asub Pärnu kesklinnas Rüütli, Hommiku ja Pühavaimu tänaval.

Osavõtuõigus

Konkursist tohivad osa võtta üksikisikud või meeskonnad, mille vähemalt üks liige on diplomeeritud arhitekt või arhitektuurieriala tudeng. Kõigi osavõtjate vanus peab jääma vahemikku 18–30 eluaastat.

Žürii: esimees Peeter Pere (EAL), liikmed Karri Tiigison (Pärnu linnaarhitekt), Margus Maiste (EAL), Piret Hallik-Sass (OÜ HelpiR/Turundustugi) ja Thea Laidvere (muinsuskaitseamet).

Osalustasu on 150 krooni iga esitatud töö kohta. Osalustasu ei pea maksma Eesti Arhitektide Liidu noortekogu (EALN) liikmed.

Preemiaid antakse välja kolm:

- esimene preemia 20 000 kr,
- teine preemia 15 000 kr,
- kolmas preemia 10 000 kr.

Võidutööga kaasneb töö teostamise võimalus (töö kogumaksumus, mis sisaldab ka inseneri kaasamise kulu ja käibemaksu, ei tohi ületada 20 000 krooni).

Tööde esitamise tähtaeg on **10. detsember 2010**.

Võistluse tulemused avalikustatakse hiljemalt 16. detsembril 2010.

Võistlustingimusi saab alla laadida Pärnu jääfestivali koduleheküljelt www.waterfest.eu ja Eesti Arhitektide Liidu koduleheküljelt www.arhliit.ee.

Ettevalmistamisel olevad võistlused

Endiselt käivad Eesti Arhitektide Liidul läbirääkimised ja ettevalmistused alustamaks **võistlust Rahvusooper Estonia uue hoone arhitektuurse eskiisi saamiseks**. 13. oktoobril kohtusid Estonia ja EALi esindajad Soome Rahvusooperi tehnikadirektori Timo Tuovilaga, kes koostöös Tartu linnaarhitekti Tiit Sillaga koostab uue ooperimaja ruumiprogrammi.

EALi teated

Eesti arhitektuurivaldkonna kommunikatsioonikava ja Eesti Arhitektide Liidu arengukava koostamisest

Eesti Arhitektide Liit on koostamas kahte suurt dokumenti, mis peaksid valmima käesoleva aasta lõpuks. Need on Eesti arhitektuurivaldkonna kommunikatsioonikava ja EALi enda arengukava koos tegevuskavaga järgnevateks aastateks.

Kommunikatsioonikava koostamise eesmärgid on

- tõhustada Eesti arhitektuurivaldkonna institutsioonide omavahelist ja väljapoole suunatud suhtlust ning
- parendada otsustusprotsesside läbipaistvust ja mõistetavust nii osapooltele kui ka üldsusele.

Arhitektuurivaldkond on Eestis jagunenud paljude institutsioonide vahel, kelle tegevus on mõnel juhul määratud õigusaktidega, mõnel juhul mitte, ja tihti on nende tegevusvaldkond laiem kui ainult arhitektuur. Seetõttu sõltub riigi terviklik ehitatud keskkonna kavandamine paljuski heast omavahelisest koostööst.

Eeldame, et kava rakendamise tulemusena paraneb koostöö arhitektuurivaldkonna institutsioonide vahel ja tekib parem arusaamine üksteise tegevusest, vastutusest ja kohustustest. Pikaajalise mõjuna peaksid nii kodanikud kui ka arhitektuurivaldkonnaga seotud institutsioonid mõistma, et kõigil on sõnaõigus ühise ehituskeskkonna loomisel ja otsustusprotsessides kaasrääkimisel.

Kommunikatsioonikava loomisesse oleme kaasanud 38 arhitektuurivaldkonnaga seotud institutsiooni. Lähiajal toimuvad ühised seminarid.

EALi arengukava koostamise eesmärk on panna struktuurselt kirja arhitektide liidu tegevus, sh määrata edasised tegevussuunad ja potentsiaalne võimekus. See peaks aitama EALil edaspidi enam keskenduda olulistele teemadele ning tegeleda nendega senisest jätkusuutlikumalt ja selgematel alustel.

Töörühm, kuhu kuuluvad EALi juhatuse liikmed Peeter Pere, Kalle Vellevoog, Villem Tomiste ja Tõnu Laigu ning arhitektid Indrek Tiigi ja Inga Raukas, on käinud koos selle aasta märtsist, koosolekuid on olnud juba kümnekond. Koostöös meid nõustava Advisio OÜ esindaja Ragne Kasesaluga on väga põhjalikult arutatud EALi seniste tegevussuundade valiku, samuti arhitektide tegelike vajaduste üle. Kevadel küsisid juhatuse liikmed arengukava koostamise tarvis telefoni teel 91-lt juhulikult valitud EALi liikmelt arvamust EALi kohta.

Küsimusele, kuidas saadakse praeguse majanduslanguse (-seisaku) tingimustes hakkama, vastas 35 arhitekti, et tööd on, kuid hind on madal, projektid väikesed, odavad ja suhteliselt tülikad. Ka need, kes vastasid, et tööd on (17), nimetasid, et töö on odav. Arhitektid-ametnikud (3) vastasid, et tööd on palju. Pensionäridest vastajad (kokku 20) hindasid kultuurkapitali elutöötoetust. Neist, kes seda ei saa, nimetas mitu, et tahaks töötada, kuid pole võimalust. Pensioniga tullakse hädapärast toime.

EALilt saadavat teavet pidas suur osa vastanutest (76) piisavaks. Sooviti rohkem isiklikku kaasamist EALi tegevusse ning teada enam eestseisuse igapäevaste tegemiste kohta – et info oleks jooksvalt koduleheküljel (päevakord juba enne istungit ja hiljem otsused). Arvuti mittekasutajad nentisid, et Teataja ilmub liiga harva ja teave selles on juba aegunud.

Küsimusele, kas ja millistes tegevustes sooviksid meie liikmed ise kaasa lüüa, vastasid pooled, et soovivad kaasa lüüa, paljud teevadki seda juba töörühmades. Kõige rohkem huvitas vastanuid EALi üritustel osalemine. Oluline on arhitektide omavaheline suhtlus. Teemadest tõsteti mitu korda esile muinsuskaitset ja restaureerimist ning ökoehitust.

Küsisime ka meie liikmete teiste huvide kohta peale arhitektuuri. Vastused olid sellised: 19 vastanut teeb tervisesporti, 6 huvitab purjetamine, 9 tunneb huvi aianduse ja aiakujunduse vastu. Teisi huve oli nimetatud vähem.

Mida ootavad meie liikmed EALilt lähima viie aasta jooksul? Tähtsaimaks peeti õigusaktide korrastamist, samuti arhitektuuri populariseerimist ja arhitektuuriteadlikkuse kasvatamist meedia kaudu. Ka peeti tähtsaks arhitektuuripoliitika edasijamist. Suur osa vastanutest (26) tõi eraldi välja arhitektide seas suurema ühtsuse tekke vajaduse.

Ühistes aruteludes on praeguseks paika pandud EALi missioon ja tulevikuvision.

EALi MISSIOON

EAL on tegus loomeliit, kes toetab oma liikmeid ning pakub lahendusi koostööd tehes liidu sees ja avatult suheldes väliste huvirühmadega. EAL tugevdab arhitekti rolli ja kutset Eesti ühiskonnas ning esindab Eesti arhitekte Eestis ja välismaal.

EALi VISIOON

EAL on tegus loomeliit, kes arendab Eesti riigi ruumilist keskkonda loominguks ja jätkusuutlikult.

Missioon sõnastab EALi olemuse ja visioon näitab, kuhu tahtakse jõuda ehk millised me peaksime olema viie kuni kümne aasta pärast.

Selleks, et visioon teostuks ja missioon säiliks, koostame tegevuste loetelu, samuti paneme kokku finantsplaani.

Nii EALis kui ka üldiselt on muutuste aeg. Kuidas me kohaneme uues olukorras ja millisel positsioonil edaspidi asume, sõltub meist kõigist ja seepärast ootame aktiivset kaasalõmist teilt kõigilt.

Huvi või ettepanekute korral palun võtke ühendust meilitsi aadressil ingrid@arhliit.ee.

Projekti valmimist toetab SA Avatud Eesti Fond kaudu Vabaühenduste Fond, mida rahastavad Island, Liechtenstein ja Norra EMP ja Norra finantsmehhanismi vahendusel.

*Ingrid Mald-Villand,
käesoleva projekti juht*

Louis Kahn disainitud laev Point Counterpoint II võib Eesti vetel seilata juba üsna varsti

Ülevaade laeva omaniku ja American Wind Symphony Orchestra dirigendi Robert Boudreau visiidist Eestisse

Louis Kahn projekteeritud kontserdilaeva Point Counterpoint II omanik ning laeval tegutseva American Wind Symphony Orchestra asutaja ja dirigent Robert Austin Boudreau külastas EALi kutsel Eestit 27. septembrist 2. oktoobrini.

R. Boudreau visiidi eesmärk oli tutvuda võimalusega laev tulevikus Eestile müüa ning korraldada enne seda siin ka naaberriike hõlmav tuur.

Laeva siiatoomiseks tegin ettepaneku mina, et korraldada sellel 2011. aastal Louis Kahn päevad. Selgus, et vaid üheks ürituseks laeva Eestisse tuua on päris kulukas. Kahn päevade töörühmas arutledes jõuti mõtteni, et ideaalis võiks laev jääda Eestisse ja saada Eesti kultuuri saadikuks Euroopas. Uurisin R. Boudreau käest seda võimalust ning selgus, et see mõte vaimustas teda. Mõtet toetab tuliselt ka L. Kahn poeg Nathaniel Kahn, kes lubas omalt poolt teha kõik, et see teoks saaks.

Lisaks oleks laev tähendusega turismiobjekt: L. Kahn on Eestis sündinud, samuti oleks see ainus Euroopas asuv L. Kahn projekteeritud valmisobjekt.

EALi eestseisus arutas 23. septembri koosolekul teemat ja leidis, et mõte L. Kahn laev Eestisse tuua ning Eesti riigile osta on huvipakkuv ja perspektiivne. EAL on valmis pakkuma abi ja tegema osapooltega koostööd mõtte teostamiseks. Leiti, et projekti tasuvuse huvides peaks sellel eksportima Eesti muusikat, arhitektuuri ja kunsti ka teistesse Euroopa linnadesse.

Miks on meile seda laeva vaja? Vastus on, et see on suurepärase võimalus saada endale PÄRIS LUGU, mida ei pea välja mõtlema, mis on olemas – L. Kahn on maailmas tuntuim Eestist pärit arhitekt. See LUGU köidab väga paljusid ning on Eestile suure potentsiaaliga.

Laev Point Counterpoint II on valminud 1976. aastal L. Kahn projekti järgi (projekteeritud 1961). Laeva pikkus on 60 m, laius 12 m, lava laius on 23 m. Laeva suurim süvis on 2,5 m. Kontserti kuulav publik istub kail. Lisaks lavale ja harjutusruumidele on laeval kunstigalerii (alumisel korrusel).

R. Boudreau kohtus Eestis olles EALi, Eesti Arhitektuurikeskuse, Eesti Sisearhitektide Liidu, Eesti Heliloojate Liidu, kultuuriministeriumi, Tallinna linnavalitsuse, Tallinna Sadama, Noblessneri sadama ning Kuressaare ja Narva linnavalitsuse esindajatega.

EAL ja Eesti Arhitektuurikeskus on praeguseks otsustanud moodustada sihtasutuse, mis võtab enda peale laeva Point Counterpoint II Eestisse toomise korraldamise ja laeva programmi koostamise.

Ingrid Mald-Villand

EALi eestseisuse koosolekud

Eestseisus koguneb üle nädala neljapäeviti algusega kell 16.30 EALi kontoris (Tallinn, Lai 31). Järgmised koosolekud on kavas 11. novembril, 25. novembril ja 9. detsembril.

Volitatud arhitekt IV ning volitatud arhitekt V kutsekvalifikatsiooni määramisest

Volitatud arhitekt IV ja volitatud arhitekt V kutsekvalifikatsiooni määramiseks nõutavate dokumentide EALi kutsekomisjonile esitamise tähtaeg on **31. jaanuar 2011.**

Dokumendid palume tuua EALi (Lai 31, Tallinn).

Kutsemääramise tasu palume kanda EALi kutsekomisjoni arveldusarvele 221030331735, tasuda on võimalik ka sularahas.

Kogu kutsemääramist puudutav materjal on kättesaadav EALi kodulehekülje www.arhliit.ee rubriigis "Kutsekoda".

Kutsekomisjoni otsustava istungi toimumise aeg täpsustub.

Arhitekti kutsetunnistuse väljastamise tasumäärad

Kutse- kvalifikatsiooni tase	Tasumäär (krooni)	
	EALi mittekuuluv arhitekt	EALi liikmest arhitekt
Volitatud arhitekt IV	4000	3000
Volitatud arhitekt V	5000	4000

EALi kutsekomisjon

Kontakt:
Signe Liivaleht
tel 611 7430
signe@arhliit.ee

Arhitektuuri- keskuse teated

Näitused "Väike 2007–2009" ja "Eramu 2006–2007"

1. Näitused "Väike 2007–2009" ja "Eramu 2006–2007" olid huvilistele üheskoos valla Haapsalu kultuurikeskuses 9. juulist 10. augustini.
2. Näitus "Väike 2007–2009" reisis Haapsalust edasi Kuressaare kultuurimajja, kus oli avatud 8. septembrist 22. oktoobrini.

Näitusega "Väike 2007–2009" soovitakse tutvustada väikevorme ja näidata, et tillukesed asjad võivad muuta maailma. Või kui mitte kogu maakera, siis vähemasti üht koduõue või külakogukonda.

Möödunud võistlusel "Väike 2002–2006" esinesid edukalt koerakuut ja tara, seekord näeb kõrvuti veetorni tehtud klavertreppiga galeriid, grillmaju, putkasid, purskkaeve, pinke, mänguväljakuid ja muud põnevat. Näitus rippus juunikuus üleval Tallinnas Arhitektuuri- ja Disainigaleriis ning alustas oktoobris Haapsalust ringreisi mööda Eesti linnu. Näituse kuraator on Karin Paulus.

Näitus "Eramu 2007–2008" annab ülevaate sel ajavahemikul valminud huvitavamate Eesti eramutest. Tihtipeale kipuvad sellised arhitektuursed väikevormid nagu eramajad jääma suurte ja sotsiaalselt vaieldamatult tähtsate majade kõrval ära märkimata. Eramu projekteerimine on aga märgatavalt intiimsem protsess, tellija ja arhitekti tihe ja isiklik dialoog, mida mõne suurobjekti või kas või väiksema kortermaja puhul naljalt ei teki. Seetõttu on eramud ka rohkem läbi komponeeritud ja vastavad paremini tellija ehk elaniku vajadustele. Näituse kuraator on Ene Läkk.

See näitus teeb samuti ringreisi, olles olnud vaatamiseks Tallinnas Arhitektuuri- ja Disainigaleriis, Kuressaare Linnateatris ja Pärnus Ammende villa õuel. Sügisel-talvel 2008 tegi näitus koostöös Eesti saatkonnaga Jaapanis reisi Tokyosse.

Näitused on koostanud Eesti Arhitektide Liit. Näituste ringreisi korraldaja on Eesti Arhitektuurikeskus.

EALi 89. sünnipäev ja EAK 22. välkloeng

8. oktoobril külastas EALi juhatus koos teiste EALi liikmetega Tallinna Metsakalmistu arhitektide kalmeala ning süütas küünlad meie hulgast lahkunud arhitektide mälestuseks.

Arhitektuurikeskuse välkloengute hooaeg avati koos arhitektide liidu 89. sünnipäeva tähistamisega 14. oktoobril kinos Sõprus. Üritused töid saali ligi 300 liidu liiget ja külalist.

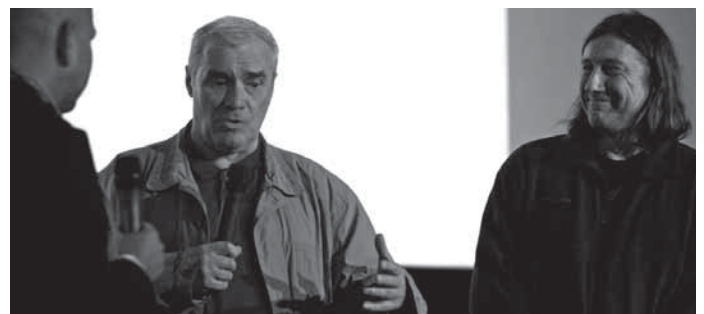
Programm:

Avasõnad – EALi juhatuse liige Villem Tomiste.

Filmi "Ehituskunstnik Toomas Rein" esilinastus.

Toomas Rein:

Ma kujutan ette, et kui sa tahad midagi arhitektina ära teha, siis sa ei saa mingi supinahk olla. Sa pead olema vastiku iseloomuga ja tihti teistele küllaltki ebameeldiv, midagi pole teha, see kuulub selle ameti juurde. Aga see teeb ka selle ameti huvitavaks.

Käsikirja autorid Toivo Tammik ja Peeter Brambat, režissöör Peeter Brambat.

Raamatu "Arhitektuuriaasta 2009 nominendid" esitlus
– autor arhitekt Margit Mutso.

Arhitektuurikeskuse välkloeng "Arhitektuur ja hetk" – moderaator arhitekt Villem Tomiste.

Arhitektuuri mõõtühik on hetk – emotsioonide väärtus ühe hetke kohta. Pärast seda, kui torud on paigas ja elekter seinas ning kips laes, lakkab maja justkui arenemast. Tegelikuses kogub arhitektuur jõudu alles siis – võtab ennast tervikuks kokku ja laseb endas "päriselt" elada. Arhitektuur ei ole oma koostisosade summa. Maja on maja, arhitektuur on rohkem.

Kuidas luua staatilist "olemist", mis flirdib, karjub, ärritab, meelkitab, naeruväärustab, tõukab eemale? Moeröögatused on jäävad, isegi kui neisse enam ei usuta – nostalgia, viha ja iha on vaid mõned emotsionaalsed võtted arsenalis. Konservatiivne on sama muutuv kui trend – vajadus kiireks vahelduseks suunab ka kõige moodsamad voolud ühte sängi.

Hetk möödub, positiivset venitatakse ja negatiivsest kiirustatakse edasi. Igavik saab alguse hetkest, toimub selles, õgides oma konteksti.

Esinesid arhitekt Gert Sarv, kokk Anni Arro, botaanik Urmas Laansoo, kuraator Ingrid Ruudi ja teadlane Ringo Ringvee.

Loengute salvestist saab peatselt kuulata EAK veebist www.arhitektuurikeskus.ee.

Sünnipäevatervitus – EALi esimees Peeter Pere Sünnipäevatort ja sünnipäevajook

Täname kõiki osalejaid-sünnipäevalisi!

Eesti Arhitektuurikeskus
Eesti Arhitektide Liit

Arhitektuurikeskuse järgmine välkloeng on 18. novembril kinos Sõprus (vt lisateavet veebist).

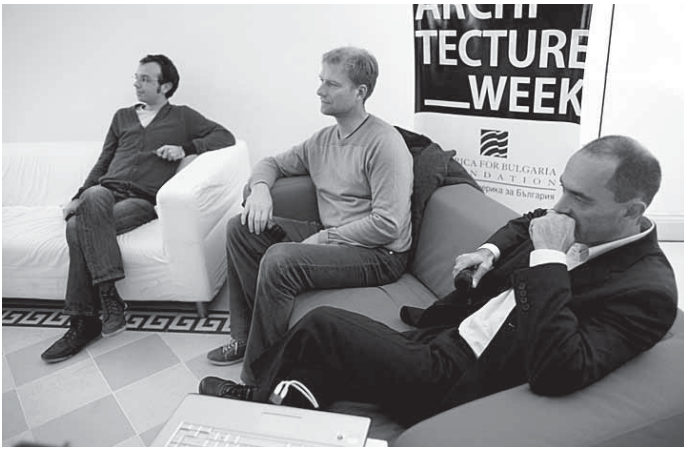
Eestlased Bulgaarias

Arhitektuurinädalal 5.–22. oktoobrini Sofias esinesid Eesti arhitektid loengutega ja tutvustati ka näitust "Buum/Ruum. Uus Eesti arhitektuur".

Sofia arhitektuurinädal (*Sofia Architecture Week*) keskendus teemale "Olles ääremaa" (*Being peripheral*) tänapäeva, mineviku ja muutuva maailma kontekstis. Arhitektuurinädal hõlmas kahepäevast foorumit ja viit näitust. Samuti tutvustati üldsusele värsket Bulgaaria Arhitektuurikeskust.

Kahepäevasel foorumil käsitleti nelja teemat: "Euroopa keskel" (*Centrally European*), "Tekkinud keskused" (*Emerging Centres*), "Ääremaade keskused" (*Centers in the Periphery*) ja "Bulgaaria tee" (*The Bulgarian Way*). Esinejate valikul sai määravaks päritolumaa sarnasus Bulgaariaga geograafilise asendi, suuruse ja ajaloo poolest.

Väljapanekute üldteema oli "Periphery is where I'm not". Eesti arhitektide loomingut kajastav näitus "Buum/Ruum. Uus Eesti arhitektuur", mille kuraator on Pille Epner ja kujundaja Inga Raukas, mõjus sealsele publikule äärmiselt värskest ning arhitektuurne kvaliteet lausa uskumatuna. Tänu sellele sai näitus väga positiivse vastuvõtu osaliseks ja pälvis suure meediatähelepanu.

Festivali kolmas päev, 18. oktoober oli pühendatud Eestile. Ettekannete ja sõnavõttudega esinesid Eesti Arhitektuurikeskuse juht, arhitekt Ülar Mark, Tartu linnaarhitekt Tiit Sild, arhitekt Andres Ojari ja arhitektuurikriitik Triin Ojari. Päeva lõpetas avalik diskussioon "Tallinn 59°25'N, 24 46'O / periphery as a key-concept to understand the city".

Bulgaarias on Eesti arhitektuuri vastu väga suur huvi, mille võib kokku võtta festivali korraldajate sõnadega: "One impressive example is Estonia, which, half a century after its forceful integration into the former USSR, has managed to find its own identity and move to the centre of Europe, so that Tallinn ended up, along with Amsterdam and Barcelona, on the list of best liked cities of the continent."

Vaata ka:

<http://sofiaarchitectureweek.com>

<http://www.arkitera.com/e3707-sofia-architecture-week-2010.html>

<http://archzine.com/architecture/sofia-architecture-week-2010-opens-october-15th>

Eesti Arhitektuurikeskus

Lai 31, 10133 Tallinn

tel 611 7436

www.arhitektuurikeskus.ee

Meeskond:

Ülar Mark, juhataja

Kaja Pae, projektijuht

Kaire Pärnpuu, projektijuht

Priit Juurmann, projektijuht

Indrek Jakobson, konsultant

EALi välissuhtlus

Triin Ojari intervjuu UIA presidendi L. Coxiga "Olla arhitektide jaoks olemas" ja Laila Põdra kirjutis UIA visiooni ja strateegia komitee koosolekust Tallinnas "Maailma arhitektuuriladvik Tallinnas" http://www.sirp.ee/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=20&Itemid=25&issue=3314).

Lühiülevaade UIA visiooni ja strateegia komitee koosolekust

10. septembril peeti Tallinnas hotelli Telegraaf konverentsikeskuses UIA visiooni ja strateegia komitee koosolek, et üle vaadata komitee tegevussuunad ja eesmärgid arhitektuuri edendamisel ning arhitekti elukutse väärtustamisel-kaitsmisel, aga ka globaalsetele väljakutsetele reageerimisel.

Koosolekust võtsid osa UIA tippjuhid, nagu UIA president Louise Cox, visiooni ja strateegia komitee esimees Gaetan Siew, UIA I regiooni asepresident Albert Dubler ja II regiooni (kuhu kuulub ka Eesti) asepresident Elisabeth Siola. Eesti on UIA liige 1990. aastast, kuuludes Läti ja Leeduga ühisesse UIA sektsiooni BAUA (Baltic Architects Unions Association). Koosolekule oli kutsutud ka Tallinna peaarhitekt Endrik Mänd, kes tegi ettekande Tallinna linnaehitusest.

Koosolekul tõdeti, et järjest kiiremini muutuv maailmas seavad globaalsed protsessid meie ette üha uusi probleeme, samal ajal vanad süvenevad. Selliseid arengusuundumusi põhjustavad peamiselt inimkonna arvukuse kasv ning maailma eri piirkondade erinevuste suurenemisest tingitud pinged ja protsessid. UIA püüab neile omalt poolt vastata ja peab selleks ka ise arenema.

Koosolekul arutati UIA peaesmäärke aastateks 2011–2014. Käsitletavad teemad olidki UIA-sisesed ja suuresti seotud UIA strateegiaga globaliseeruvus maailmas. Kolmeks põhiteemaks kujunesid kõige üldisemalt suhtlusküsimused (võrgustikud, andmebaaside loomine), poliitika täideviimine ehk rakenduslikud küsimused (implementation) ja finantsprobleemid, aga ka ekspansiivne areng ehk UIA laienemine. (Vt ka Sirp, nr 35,

Koosolekul allkirjastati pidulikult UIA ja MASA (International Association of Unions of Eurasian Architects) koostöökokkulepe. MASA on loodud 1992. aastal ja see ühendab Armeenia, Aserbaidžaaani, Valgevene, Gruusia, Kasahstani, Kõrgõzstani, Moldaavia, Vene, Serbia, Tadžikistani, Türkmenistani, Ukraina ja Usbekistani, aga ka suurte linnade Astana, Kiievi, Moskva ja Peterburi arhitektide liite.

Koostööleping hõlmab kolme valdkonda: arhitektuurne kultuur (arhitektuuripärand ja linnaplaneerimine), säästlik areng (taastuvenergia kasutamine ja keskkonnahoidlik ehitamine projekteerimisest teostuseni) ning arhitektuurihariduse edendamine. Lepingule kirjutasiid alla Elisabeth Siola ja Martin Drahovsky kui II regiooni (Ida- ja Kesk-Euroopa, Lähis-Ida ja Põhja-Aasia riike koondav UIA regioon) praegune ja endine president ning Venemaa Arhitektide Liidu esimees Andrei Bokov.

Koosolek päädis piduliku õhtusöögiga restoranis Mekk ja mõnele huvilisele ka hilisõhtuse, et mitte öelda öise tutvumisega Tallinna eluga väsimatute selle ala asjatundjate Tõnu Laigu ja Villem Tomiste juhatusel.

Järgmise päeva ennelõunal käidi vanalinnaekskursioonil, kus giidiks oli Jüri Kuuskemaa, ja pärastlõunal bussiekskursioonil, et tutvuda Triini Ojari vahendusel Tallinna moodsa arhitektuuriga. Viimane ajapuuduse tõttu ehk kõige paremini ei õnnestunud. Osa külaliste äralennuajad sundisid peale tiheda graafiku, nii ei olnud aega bussist väljuda, et kõiki objekte paremini vaadelda. Tulevikus samalaadseid ekskursioone korraldades peaks ka marsruudi üksikasjalisemalt läbi mõtlema. Näiteks lauluväljakut pidime vaatama bussist väljumata ülevalt mäelt, kuid et puuderivi värava ees oli veel täies lehtes, siis suurt midagi ei näinudki. Samuti oleks võinud paremini läbi mõelda Kalamaja marsruudi ja Kumu külastuse.

Kokkuvõtteks võib öelda, et üritus õnnestus, ja loodan, et osavõtjad ei kinnitanud seda vaid viisakusest. Ka õnnestus vaatamata tihedale ajagraafikule tutvustada külalistele nii Tallinna linna kui ka Eesti arhitektuuri.

*Hindrek Kesler
BAUA (Eesti)*

BAUA 20 aastat

Tähistamaks BAUA (Baltic Architects Unions Association) ehk **Balti Arhitektide Liitude Assotsiatsiooni 20 aasta juubelit**, toimus 1. oktoobril Läti Arhitektide Liidu eestvedamisel Riias hulk üritusi, kuhu olid kutsutud osalema Eesti ja Leedu arhitektide liidu esindajad ning UIA endine president Gaetan Siew. Päev algas Läti Kunstiakadeemias pressikonverentsi ja BAUA ühisnäituse "3 x 20" piduliku avamisega. Näituson vaadata 30. oktoobrini (töö- ja laupäeviti kell 10–18).

Loengusarjas Riia Tehnikaülikooli (RTU) peahoones osalesid kõigi kolme riigi arhitektid, arhitektuurikriitikud ja tudengid. Eesti esindaja Karen Jagodin (Veneetsia arhitektuuri biennaali 2010 Eesti ekspositsiooni kuraator) tutvustas näituse "100 maja" kontseptsiooni. Leedut esindas Vytautas Biekša (Processoffice), kes Läti Rahva Muuseumi laiendamiseks korraldatud rahvusvahelise võistluse võitjana tutvustas oma projekti väljatöötamise käiku. Lätit esindanud Visvaldis Sarma (Sarma & Norde peaarhitekt) pidas loengu "Elements".

Lisaks eelmainituile sai kuulata ja vaadata Eesti, Läti ja Leedu arhitektuuritüdengite lühikesi esitlusi. Loengute järel koguneti ümarlauaarutelule, kus meenutati möödunud 20 aastat ning tehti plaane ühiseks tegevuseks edaspidi.

Eestit esindab BAUAs EALi liige Hindrek Kesler.

14. novembril 2010 sai **BAUA** (Baltic Architects Unions Association) 20-aastaseks. Sel päeval 20 aastat tagasi peeti Riias asutamiskoosolek, kus Eesti, Läti ja Leedu erialaliitude esindajad leppisid kokku nimetatud organisatsiooni loomises, ning veel samal kuul kirjutasid kolm poolt alla asutamisdokumentidele. Sellele eelnes suhtlus UIA tollase peasekretäri Nils Carlsoniga, kes viibis Tallinnas seoses arhitektuuritriennaaliga. Vastuseks lätlaste erialaliidu (LAA) pöördumisele N. Carlsoni poole sooviga astuda UIAsse oli soovitus luua Balti riikide arhitektide liitude ühine katusorganisatsioon, mis võiks olla UIA sektsioon. Üldjuhul on UIA sektsioonideks liikmesmaade arhitektide liidud, kuid meie väiksust ja ka liikmemaksu jagamise võimalust arvestades tundub, et see oli õige samm nii tollaegseis kui ka praegustes kitsastes oludes.

BAUA loomise järel oli järgmine etapp liitumine UIAga. See ei olnudki aga lihtne: Balti riigid kuulusid veel Nõukogude Liitu ja pidime ennast enne lahutama NSVLi Arhitektide Liidust. Kirjaliku nõusoleku selleks sai BAUA alles 26. aprillil 1992, kui tollane NSVLi Arhitektide Liidu esimees allkirjastas vastava dokumendi (siinkohal tuleb ilmselt tõdeda, et juriidiliselt ei ole EAL sõjaeelse liidu mantlipärija, vaid tema juured on Nõukogude Liidus?).

Seejärel valmistati ette kõik vajalikud dokumendid ja 29. juulil 1992 saadeti need UIA peakorterisse Pariisis. Meie taotluses oli soov saada UIA I regiooni (Lääne-Euroopa) liikmeks. Kuus kuud hiljem, veebruaris 1993 võttis UIA nõukogu (Council) vastu otsuse meie vastuvõtmise kohta (Mexico UIA Council meeting) ja esitas selle ratifitseerimiseks UIA XVIII kongressile Chicagos 1993. aasta juunis. 20. juunil kinnitas UIA Peaassamblee UIA nõukogu otsuse ja nii liitusidki Balti riigid koos 16 teise riigiga (nende hulgas näiteks Ukraina, Venemaa, Kasahstan, Gruusia, Tšehhi, Slovakkia, Kuveit, Namiibia) UIAga.

Juba aprillis 1994, kui Riit külastas UIA II regiooni president Moshe Zarhy, kerkis üles Balti riikide regionaalse kuuluvuse küsimus. Olime taotlenud liitumist Lääne-Euroopa riike ühendavasse I regiooni, kuid meid liideti geograafilisel alusel II regiooni. M. Zarhy seisukoht oli selge: igasugune geograafilise kuuluvuse muudatus tooks kaasa ahelreaktsiooni kogu UIA struktuuris, mis võtaks tohutult aega ja raha, seda aga pole ja seega ei ole soov vastuvõetav. Kesk-Euroopa ja Balti riigid on nimetatud teemat ka hiljem tõstatanud (nt BAUA vastavasisuline kiri 28.06.2005 UIA presidendile J. Lernerile), kuid eelmainitud põhjustel on see osutunud tulutuks.

Kuid et "maailm pöördub itta", pole II regiooni kuuluda ilmingimata halb. Aktiivsem suhtlus selliste riikide arhitektidega nagu näiteks Iraan, Kasahstan, Iisrael või Süüria on kahtlemata huvitav ja eksootiline, kuigi mõnikord ka pingeid tekitab. Näiteks on UIAs aeg-ajalt tõusnud esile Iisraeli ja arabia maade konflikt, kuna Iisrael, Liibanon, aga ka Palestiina kuuluvad samasse regiooni.

Kevadel Küprosel peetud II regiooni koosolekul pidime otsustama järgmise, 2011. aastal enne Tokyo kongressi korraldatava koosoleku asukoha üle. Hääletuse tulemusel sai selleks Iisrael, kuid Liibanoni esindajates tekitas see pahameelt ja nad teatasid, et boikoteerivad sel juhul üritust. Aastate jooksul on siiski jäänud mulje, et üldiselt on II regiooni riikide esindajad suutnud hoiduda UIA politiseerimisest, arutatakse ainult arhitektuuriteemasid ja ollakse kriitilised ka koduriikide poliitika ja arhitektuuripoliitika suhtes (näiteks kaasasid venelased UIA oma võitluse Gazpromi Peterburi pilvelõhkuja vastu).

Aga tagasi BAUA tegevuse juurde. Toetudes BAUA ühe looja ja kauaaegse Läti esindaja J. Skalbergi sõnavõtule BAUA juubelikoosolekul, võib öelda, et BAUA tegevus on kahekümne aasta jooksul kõikunud täieliku soikumise ja aktiivsuseperioodide vahel. On olnud ka erimeelsusi, nagu Eesti esindaja Irina Raua seisukohavõtt 1997. aastal Balti arhitektuuriauhinna loomisel, kus peasponsoriks nõustus olema AS Gyproc Baltic. I. Raud

oli seisukohal, et on täiesti vastuvõetamatu, et arhitektid sõltuksid mingilgi moel ehitusmaterjalide tootjatest, ja nii see projekt Eesti vastuseisu tõttu seiskuski.

Ka on BAUA olnud likvideerimise äärel, kui 31. mail 2003 korralisel koosolekul Liepajas avaldas Ülar Mark EALi esindajana arvamust, et BAUA on sellisena, nagu ta on siiani eksisteerinud, mõttetu organisatsioon ja sellele peaks ehk üldse lõpu tegema. Pärast seda võeti aeg maha ja pooleteiseaastase mõttepausi järel leidis EAL, et BAUA ei saa siiski maha kanda, vaid tuleb üritada teda seestpoolt muuta ja aktiveerida.

2004. aasta lõpust, kui lähenes Eesti eesistumisperiood, on BAUA Eesti esindaja olnud allkirjutanu. BAUA tegevuses nüüdseks viis aastat osalenuna võin öelda, et BAUA on olnud oluline eelkõige Eesti-Läti-Leedu omavahelise suhtluse seisukohalt. Enne 2005. aastat valitses Eesti poolt vaadates suhtluses juhuslikkus ja kaootilisus – oli üksikuid projekte eelkõige Läti-Leedu vahel ja Eestil Läti kui lähinaabriga, Eesti-Leedu suhted olid aga varjusurmas. Eesti oli BAUA eesistujamaa aastatel 2004–2007. Ajasin sel ajal BAUAs n-ö Eesti asja ning vajaduse korral esindasin BAUA töökoosolekul ja muudel üritustel.

Sel ajavahemikul taastati Eesti-Leedu suhted ja BAUA töökoosolekud muutusid korrapäraseks, nii nagu näeb ette põhikiri. Juba siis seadsime BAUAs prioriteetideks kaks suunda: omavahelise aktiivsema suhtluse ja ühiste projektide tegemise UIA raames. Rahvusvahelises näitusetegevuses oleme olnud suhteliselt edukad – BAUA oli esindatud UIA XXIV kongressi näitusel oma väljapanekuga ja loodame, et oleme tuleval aastal ka Tokyos. Et oleme ikka väga väikesed, siis on selliste väljapanekute korraldamine ühiselt üks meie võimalusi esineda globaalsel areenil.

Omavahelises suhtluses ei ole me olnud nii edukad. Meievaheline teabevahetus võiks olla aktiivsem – see ei käi mitte ainult arhitektuurisündmuste kohta, vaid me peaksime näiteks olema rohkem kursis sellega, mis toimub meie riikide arhitektuuri ja arhitektikutsega seotud seadusandluses. BAUA juubeliüritusel kutsuski Tõnu Laigu üles looma Tokyo kongressi ajaks Baltimaade arhitektide liitude ingliskeelsed koduleheküljed.

Oleme plaaninud ka mitut ühisüritust-näitust, kuid siiamani ei ole neist eriti asja saanud. Ilmselt on avaldanud sellele mõju ka viimaste aastate majanduskriis. Ehk juubeliüritus ning näitus 20 iseseisvusaasta Eesti-Läti-Leedu arhitektuurist aitavad süvendada omavahelist läbikäimist ja annavad lootust, et sünniks pidevaks kujunevate ürituste vorm. Üks selliseid võiks ikkagi olla paljuarutatud üliõpilastööde ühisenäitus koos mingil allteemal korraldatud võistluse, ühiselt tehtud installatsioonide või muu sellisega. Lähima aja peaeesmärk on aga siiski esineda väljapanekuga UIA XXV kongressi ajal Tokyos korraldataval näitusel, et meie arhitektuur oleks järjepidevalt esindatud üle ilma.

Hindrek Kesler
BAUA (Eesti)

EALi uued liikmed

Joel Kopli

sünd 30.04.1983
Lõpetanud 2005. aastal Tallinna Tehnikakõrgkoolis arhitektuuri eriala ning 2008. aastal Eesti Kunstiakadeemias arhitektuuri ja linnaplaneerimise eriala. Töötab arhitektuuribüroos Pluss arhitektina.

Alus: EALi eestseisuse otsus nr 169/16.10.2010.

MEIE JUUBILARID

Oktoober

02.10	Valeri Saks	85
05.10	Are-Silvia Kala	85
16.10	Haldo Oravas	50
17.10	Kirsti Laanemaa	70

November

12.11	Urmas Lõoke	60
15.11	Krista Karu	60
23.11	Aivo Schults	55

Detsember

03.12	Kairi Pähn	60
04.12	Viivi Karu	60
30.12	Krista Pihelga	55
31.12	Jüri Lass	65

Teated senioridele

1. Kohtusime peale suvepausi jälle Tallinnas Pagaripoiste kohvikus ja õnnitlesime kolleeg Valeri Saksa hiljaaegu möödunud 85. sünnipäeva puhul. Juubilar meenutas läbitud eluteed, värvikalt täiendasid teda intrikaaslane F. Toms ja tööaastate mõttekaaslane D. Bruns.
2. Ammu plaanitud väljasõit Rakverre sai teoks 7. oktoobril. Kohalikest oludest tegid kiirülevaate linnaarhitekt R. Järg ja abilinnapea. Ringsõidul vaatasime uuselamute piirkonda ja astusime sisse eragümnaasiumi vastsesse algklassimajja (arhitekt Rauno Aav), mis kõigile väga meeldis.
3. Villa Benita teema järjena külastasime Rakveres Pikal tänaval asuvat hooldekodu. Teeninduspool oli sealgi tasemel, krundikasutuse ja kodususe poolest võiks otsida veel võimalusi.
4. EAL esitab novembrikuus Eesti Kultuurkapitali arhitektuuri sihtkapitalile jälle rahataotluse senioride tervisetootuse saamiseks. Positiivse vastuse korral (küside EALi sekretärit jaanuari alguses 2011) esitada sekretärile taotlused koos makstud arvete või maksekorralduse koopiatega hiljemalt 1. veebruariks.
5. Senioride järgmised kokkusaamised on ikka jälle kuu esimesel teisipäeval ehk 2. novembril ja 7. detsembril Tallinnas Pagaripoiste kohvikus. Kõik pensioniealised on oodatud!

Ell Väärtnõu

EALi senioride sektsiooni juhataja

Lahkunud EALi liige

Helju Korjus 04.03.1931–10.10.2010

Mälestame

Eesti Arhitektide Liit

RK: 80053223
Address: Lai tn 31, Tallinn 10133
Üldfaks: 611 7431
E-post: info@arhliit.ee
Kodulehekülg: www.arhliit.ee

Pangarekvisiidid: ak 10022011720004, SEB
EALi liikmemaks on 1200 kr aastas, senioridel kuni 70. eluaastani 150 kr

EALi esimees on Peeter Pere
EALi aseesimehed on Jaak Huimerind, Tõnu Laigu, Villem Tomiste ja Kalle Vellevoog

Tegevdirektor Liina Laineveer: tel 611 7435, liina@arhliit.ee
Sekretär Signe Liivaleht: tel 611 7430, signe@arhliit.ee
Projektijuht Liivi Haamer: tel 611 7433, liivi@arhliit.ee
Raamatupidaja Anne Kerge: tel/faks 611 7434, anne@arhliit.ee

EALi kontor on avatud E–R kl 10–17

EALi eestseisuse koosolekud on üle nädala neljapäeviti algusega kl 16.30